

INFORMACJA O PRACY

Związku Harcerstwa Polskiego

w roku 2005

Związek Harcerstwa Polskiego w 2005 roku realizował zadania, wynikające ze Statutu ZHP, uchwał XXXII Zjazdu ZHP (który odbył się w grudniu 2001 r.), uchwał i decyzji innych władz naczelnych Związku: Rady Naczelnej, Centralnej Komisji Rewizyjnej, Głównej Kwatery ZHP (zarządu organizacji), Naczelnika i Skarbnika ZHP.

Jako organizacja wychowawcza ZHP dążył do objęcia swym oddziaływaniem jak największej liczby dzieci i młodzieży. Rozwój organizacji zależał jednak od wielu czynników:

- atrakcyjnego, odpowiadającego na potrzeby młodych ludzi programu i utożsamiania się kadry z podstawami ideowymi organizacji,
- przygotowania kadry, umiejętnego i twórczego stosowania metody harcerskiej, gotowości do pełnienia społecznej służby i stałego rozwoju, podnoszenia kwalifikacji i mierzenia się z własnymi ograniczeniami,
- pozytywnego wizerunku organizacji wśród młodych ludzi, rodziców, społeczeństwa,
- sprawnego funkcjonowania struktury organizacyjnej, nastawienia jej na służebną, pomocniczą rolę wobec harcerskich wychowawców, wykorzystywania do zarządzania nowoczesnych narzędzi, w tym sprawnego przepływu informacji,
- warunków materialnych i finansowych, dających możliwość stabilnego funkcjonowania i rozwoju w kluczowych obszarach.

Nie wszystkie z tych czynników w roku 2005 można ocenić pozytywnie. Jednak:

w zakresie programu i wychowania:

- zrealizowano program wychowawczy „Barwy przyszłości”,
- wprowadzano w życie głębokie zmiany metodyczne po wcześniejszym dostosowaniu podziału metodycznego do etapów rozwoju i kształcenia młodych ludzi,
- nadal unowocześniano instrumenty metodyczne,
- położono nacisk na pracę z podstawowym wychowawcą w naszej organizacji – drużynowym; przeprowadzono latem 2005 r. II ogólnopolski zlot drużynowych i szereg innych ogólnopolskich przedsięwzięć programowych;

w zakresie pracy z kadrami:

- realizowano strategię pracy z kadrami,
- wdrożono nowe zasady kształcenia, standardy kursów,
- wdrożyliśmy w życie nowy system stopni instruktorskich,
- wspólnie z chorągwiami przeprowadziliśmy Letnią Akcję Szkoleniową 2004 i dziesiątki kursów oraz warsztatów dla kadry z poziomu hufców i chorągwi,
- wydawano „nowe”, samofinansujące się pismo instruktorów „Czuwaj”;

w zakresie zarządzania organizacją:

- zmieniano przepisy wewnętrzne, dotyczące jednostek podstawowych, harcerskich komend, akcji letniej itp.,
- wypełniano arkusz analizy hufca, inne mechanizmy monitoringu i nadzoru,
- rozwijano harcerski internet;

w zakresie wizerunku i relacji zewnętrznych:

- jako organizacja pożytku publicznego umiejętnie korzystano z tego statusu, przedstawiciel ZHP współprzewodniczył Radzie Działalności Pożytku Publicznego,

- doprowadzono do ujęcia miejsca harcerstwa w systemie oświaty na poziomie przepisu ustawowego,
- rozwijano działalność Muzeum Harcerstwa,
- podpisano nowe, korzystne dla ZHP porozumienia z instytucjami i organizacjami,
- wraz z innymi organizacjami ZHP doprowadził do powołania Polskiej Rady Młodzieży,
- przygotowano reformę umundurowania i stroju organizacyjnego,
- obroniono członkostwo ZHP w organizacjach skautowych, czerpano z bogactwa życia skautowego w Europie i na świecie,

w zakresie finansów i gospodarki:

- wprowadzono w życie „reformę skarbnika i dwóch podpisów”,
- przeszkolono kadrę hufców i chorągwi w zakresie finansów i gospodarki,
- wprowadzono jednolity system komputerowy dla księgowości, nowe regulacje w przepisach wewnętrznych, w tym w zakresie finansów drużyny,
- odzyskano władztwo nad majątkiem „Harcturu”,
- rozpoczęła pracę „nową jakość” w postaci Składnicy Harcerskiej „4 Żywioty”,
- zmodernizowano związkowe ośrodki „Perkoz” i „Głodówkę”;

w zakresie rozwoju liczebnego

- praktycznie zahamowanp trwający 25 lat spadek liczebny organizacji,
- prowadzono różnorodne badania i systematyczną analizę członków i struktury ZHP.

Rok 2005 był ostatni w władz wybranych na XXXII Zjeździe ZHP i dlatego sumowano w tym czasie dokonania organizacji oraz intensywnie przygotowywano się do kolejnego XXXIII Zjazdu ZHP, który odbył się w dniach 2 – 4 grudnia 2005 r. Nastąpił tam wybór nowych władz stowarzyszenia.

Główna Kwatera ZHP

Główna Kwatera ZHP wybrana została przez XXXII Zjazd ZHP w składzie:

- hm. Wiesław Maślanka – naczelnik ZHP,
- hm. Teresa Hernik – zastępczyni naczelnika ZHP,
- hm. Anna Poraj – zastępczyni naczelnika ZHP,
- hm. Bogusław Kowalewski – skarbnik ZHP,
- hm. Andrzej Borodzik – członek Głównej Kwatery ZHP,
- hm. Agnieszka Gan-Skrzydłewska – członkini Głównej Kwatery ZHP,
- hm. Ewa Lachiewicz – członkini Głównej Kwatery ZHP,
- hm. Krzysztof Manista – członek Głównej Kwatery ZHP (do 27 lutego 2003 r.),
- hm. Zbigniew Standar – członek Głównej Kwatery ZHP (wybrany przez GK ZHP 27 lutego 2003 r.).

W tym składzie GK kierowała ZHP do 2.12.2005 r. XXXIII Zjazd ZHP wybrał Główną Kwaterę w składzie:

- hm. Teresa Hernik - naczelnik ZHP
- hm. Katarzyna Goleman - zastępczyni naczelnika ZHP ds. rozwoju
- hm. Adam Kocher - zastępca naczelnika ZHP ds. programu i pracy z kadrą
- hm. Cezary Huć – skarbnik ZHP
- hm. Bożena Kamińska – członkini GK ds. zarządzania
- pwd. Anna Nowosad – członkini GK ds. zagranicznych
- hm. Ewa Prędką – członkini GK ds. wizerunku

GK realizowała swoje zadania wynikające z § 64 Statutu ZHP, pracując na podstawie przyjętego decyzją Naczelnika ZHP regulaminu „Zasady organizacji pracy i zadania Naczelnika i Głównej Kwatery ZHP”. Zostały w nimi określone: podział zadań, kompetencji oraz struktura organizacyjna.

W roku 2005 głównymi zadaniami GK były:

- prace związane z analizą realizacji „Strategii rozwoju ZHP w latach 1999-2007” oraz powołanie zespołu i opracowanie projektu „Strategii rozwoju ZHP do roku 2009”,
- lobbowanie na rzecz korzystnych dla ZHP rozwiązań legislacyjnych związanych z ustawą o VAT,
- przygotowanie, przeprowadzenie oraz podsumowanie II Ogólnopolskiego Zlotu Drużynowych w Krakowie,
- podsumowanie czteroletniej działalności i przygotowanie XXXIII Zjazdu ZHP.

W roku 2005 odbyło się 19 zebrań Głównej Kwatery ZHP, w których uczestniczyli przewodniczący ZHP hm. Wojciech Katner lub jego zastępcy, przewodnicząca CKR hm. Danuta Aszyk, przewodniczący NSH hm. Zbigniew Sauer oraz zaproszeni goście. Tematyka zebrań Głównej Kwatery planowa była w trybie kwartalnym. Wynikała ona z uchwał i stanowisk XXXII Zjazdu ZHP, uchwał Rady Naczelnej i Centralnej Komisji Rewizyjnej oraz bieżącego funkcjonowania organizacji.

Naczelnik i Główna Kwatera ZHP współpracowali z Radą Naczelną ZHP i jej komisjami. Szczególnie intensywne konsultacje odbywały się w trakcie opracowywania dokumentów, które były wynikiem działań zarówno Głównej Kwatery ZHP, jak i Rady Naczelnej ZHP – między innymi: nowy podział metodyczny członków zwyczajnych ZHP, opis metodyk poszczególnych grup wiekowych, instrukcje dotyczące działalności drużyn i kręgów.

Tematyka zebrań GK ZHP w roku 2005

61 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 13 stycznia 2005 r.

- omówiono tryb przejmowania sprawozdań za rok 2004 i zatwierdzania planów pracy na rok 2005 w GK ZHP
- przyjęto informację o stanie prac nad strategią rozwoju ZHP
- omówiono przygotowania do Europejskiego Jamboree Skautowego 2005
- przyjęto kalendarz ogólnopolskich przedsięwzięć programowych na rok 2005
- omówiono działania związane z Kampanią 1%
- rozpatrzono wnioski w sprawach majątkowych

62 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 10 lutego 2005 r.

- omówiono materiały związane z oceną realizacji „Strategii rozwoju ZHP w latach 1999–2007”
- przyjęto informację zespołu mundurowego o stanie prac
- omówiono kandydatury związane z przyznaniem Honorowego Wyróżnienia Niezawodnemu Przyjacielowi – Laski Skautowe 2005
- omówiono przekształcenia organizacyjno-prawne dotyczące Samodzielnego Zakładu Administracji i Logistyki
- omówiono przygotowania do seminarium władz naczelnych
- wstępne założenia dyskusji nad procedurami związanymi z nadzorem właścicielskim
- przyjęto założenia konkursu literackiego w ramach obchodów stulecia skautingu

63 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 10 marca 2005 r.

- przyjęto sprawozdanie za rok 2004 oraz plan pracy na rok 2005 Muzeum Harcerstwa, Wydziału Pozyskiwania Środków, Wydziału Księgowości
- przyjęto bilans i sprawozdanie z reorganizacji Komisji Dostaw Harcerskich i Harcerskiego Biura Wydawniczego „Horyzonty”
- omówiono stan realizacji uchwał w sprawie Składnicy Harcerskiej „4Żywioly”

64 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 16–17 marca 2005 r.

- omówiono plan przygotowań do Światowego Jamboree 2007 oraz Jamboree Europejskiego 2005

- omówiono założenia i przygotowania do 37 Konferencji Skautowej i 11 Światowego Skautowego Forum Młodych w Tunezji
- omówiono stan przygotowań ZHP do światowych konferencji WAGGGS, WOSM i ISGF
- omówiono przygotowania do Jubileuszowej X Pielgrzymki ZHP na Jasną Górę
- przyjęto założenia Skautowego Lata 2006
- omówiono planowane zmiany w instrukcji finansowej drużyny, książce finansowej i inwentarzowej drużyny i szczepu
- zatwierdzono ogólnopolski program obchodów stulecia skautingu
- omówiono przygotowania do XXXIII Zjazdu ZHP
- omówiono przygotowania do ogólnopolskich przedsięwzięć Harcerskiej Akcji Letniej 2005
- przyjęto sprawozdanie za rok 2004 oraz plan pracy na rok 2005 OSW „Głodówka”

65 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 20–21 kwietnia 2005 r.

- zatwierdzono „Instrukcję finansową drużyny”
- podsumowano akcję Tsunami
- zatwierdzono „Regulamin funduszu grantowego im. M. Grażyńskiego”
- przyjęto sprawozdania za rok 2004 oraz plany pracy na rok 2005: Samodzielnego Zakładu Administracji i Logistyki, CWM w Gdyni, OSW „Perkoz” oraz Centralnego Ośrodka Lotniczego
- wprowadzono zmiany w „Zasadach działaniach Harcerskiej Szkoły Ratownictwa”
- omówiono stan prac nad projektem „Strategii rozwoju ZHP”
- podsumowano Harcerską Akcję Zimową 2005 i omówiono przygotowania do Harcerskiej Akcji Letniej 2005
- zatwierdzono zasady organizacji rejsów śródlądowych, spływów kajakowych oraz wycieczek nizinnych i górskich w ZHP
- zatwierdzono „Zasady gospodarowania majątkiem Związku”

66 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 12 maja 2005 r.

- zatwierdzono sprawozdania finansowe za rok 2004 Głównej Kwatery ZHP, ZA „Zawisza Czarny”, OSW „Głodówka”, likwidacyjne KaDeHa i HBW „Horyzonty”
- omówiono zmiany w instrukcji dotyczących bezpieczeństwa harcerskich zajęć w górach i na wodzie
- omówiono stan prac nad sprawozdaniem Naczelnika i Głównej Kwatery ZHP za rok 2004
- rozpatrzono sprawy związane z odwołaniem się hufców Wieluń, Rawa Mazowiecka (Choraławki Łódzka) oraz Zagórów i Trzemeszno (Choraławki Wielkopolska) od decyzji komend chorągwi
- dokonano zmiany na funkcji kierownika Wydziału Wędrowniczego
- przyjęto informację dotyczącą „Europejskiej Karty Młodzieżowej”

67 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 18–19 maja 2005 r.

- omówiono koncepcję materiałów sprawozdawczych na Zjazd ZHP, wyprawki dla delegatów, lokalizacji i kwestii organizacyjnych
- omówiono koncepcję rozwiązania starych zobowiązań GK ZHP oraz długofalowego pozyskiwania środków dla ZHP
- omówiono zasady nadzoru właścicielskiego
- przyjęto informację dotyczącą założeń Światowego Zlotu Harcerstwa 2007 oraz RoverWay 2007
- omówiono stan prac nad Strategią ZHP, w tym „Podstawami Wychowawczymi ZHP”
- zapoznano się z wnioskiem Chorągwi Kieleckiej w sprawie powołania Fundacji Harcerstwa Kieleckiego
- zatwierdzono standardy szkolenia skarbników i komendantów w zakresie zarządzania majątkiem i finansami

- omówiono monitoring finansowy jednostek po I kwartale 2005 r.

68 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 2 czerwca 2005 r., Warszawa–Poznań

- zatwierdzono zbiorcze sprawozdanie finansowe ZHP za rok 2004
- przyjęto „Instrukcję sanitarną dotyczącą organizowania stacjonarnych obozów pod namiotami, lokalizowanych poza wyznaczonymi na stałe miejscami obozowisk posiadających odpowiednią infrastrukturę”
- omówienie działania w zakresie pedagogicznej weryfikacji metody harcerskiej i współpracy z uczelniami pedagogicznymi
- omówiono realizację uchwał CKR dotyczących wykonania budżetu, sprawozdania finansowego ZHP za 2003 r. oraz zaleceń pobilansowych
- omówiono założenia wyprawy wędrowniczej „Hylands Park 2007”

69 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 16 czerwca 2005 r.

- omówiono stan prac nad Statutem ZHP oraz Strategią rozwoju ZHP do 2009 r.
- zatwierdzono sprawozdania finansowe komend chorągwi za rok 2004
- zatwierdzono „Instrukcję dotyczącą organizacji zajęć, szkoleń, treningów i zawodów o charakterze strzeleckim w ZHP”
- wyrażono zgodę na sprzedaż nieruchomości Piaski Drużków

70 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 30 czerwca 2005 r.

- omówiono przygotowania do XXXIII Zjazdu ZHP – plan zawartości sprawozdań, stan przygotowań organizacyjnych, projekty strategii i Statutu
- przyjęto uchwałę w sprawie oznaczenia projektu na mundurze
- przyjęto uchwałę w sprawie sztandarów

71 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 14 lipca 2005 r.

- omówiono realizację zaleceń pobilansowych CKR, audytora, Rady Naczelnej ZHP, Głównej Kwatery ZHP
- omówiono założenia dalszych prac nt. osobowości prawnej, koncepcję konferencji nt. osobowości prawnej chorągwi
- omówiono projekt regulaminu mundurowego
- przedstawiono raport po konferencji WAGGGS
- podjęto decyzje w sprawie Chorągwi Opolskiej ZHP
- omówiono przygotowania do XXXIII Zjazdu ZHP – powołanie zespołów, wstępny budżet
- podjęto uchwałę w sprawie rekomendowania Teresy Hernik na nową kadencję do Rady Działalności Pożytku Publicznego

72 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 8 września 2005 r.

- przyjęto raport po konferencji światowej ISGF
- omówiono przygotowania do Światowej Konferencji ICCG 2006
- przyjęto koncepcję oraz harmonogram przygotowań do Betlejemskiego Światła Pokoju 2006
- omówiono stan przygotowań do XXXIII Zjazdu ZHP – projekty porządku obrad, regulaminu obrad, tryb
- prac nad Strategia rozwoju ZHP do roku 2009 oraz Statutem ZHP, budżet Zjazdu
- omówiono stan prac nad regulaminem mundurowym

73 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 20 września 2005 r.

- podsumowano II Ogólnopolski Zlot Drużynowych Kraków 2005
- przyjęto raport po konferencji światowej WOSM
- przyjęto raport komendantki polskiej reprezentacji po Eurojamboree 2005

- uzupełniono dotychczasowy zestaw sprawności zuchowych
- przyjęto przyjęto autopoprawkę do instrukcji dot. sztandarów (w załączeniu)
- podsumowano Wędrowniczą Watrę 2005
- podsumowano Specjalnościową Akcję Szkoleniową 2005
- dokonano okresowej analizy i monitoringu sytuacji finansowej

74 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 6 października 2005 r.

- podsumowano konferencję na temat osobowości prawnej jednostek terenowych ZHP
- omówiono przygotowania do zbiórek regionalnych z uczestnikami XXXIII Zjazdu ZHP
- podjęto decyzję w sprawie likwidacji Centralnego Ośrodka Lotniczego oraz OSW „Głodówka”
- omówiono raport z badań metodycznych
- przyjęto sprawozdanie z programu „Barwy przyszłości
- omówiono wyniki spisu harcerskiego 2005
- omówiono sytuację Chorągwi Opolskiej ZHP

75 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 12 października 2005 r.

- omówiono stan nad przygotowanie sprawozdania Naczelnika i GK ZHP za kadencję
- omówiono przygotowania do Ogólnopolskiego Spotkania Przyjaciół w Belwederze
- omówiono przygotowania finansowe do światowego Jamboree

76 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 20 października 2005 r.

- przeanalizowano porozumienia ZHP z innymi stowarzyszeniami i organizacjami
- omówiono stan prac nad poradnikami metodycznymi dla kadry kształcącej i dla RPH
- dokonano analizy weryfikacji nieruchomości
- omówiono przygotowania do XXXIII Zjazdu ZHP

77 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 9 listopada 2005 r.

- omówiono przygotowania do XXXIII Zjazdu ZHP

78 zebranie Głównej Kwatery ZHP, 15 listopada 2005 r.

- podjęto uchwały w sprawie budżetu zbiorczego ZHP na rok 2005, budżetu zbiorczego ZHP na rok 2006, budżetu GK ZHP na rok 2006, przyjęto wytyczne do sprawozdania finansowego za rok 2005
- dokonano kwartalnego monitoringu sytuacji finansowej ZHP
- omówiono przygotowania do Światowego Jamboree 2007
- omówiono stan przygotowań do XXXIII Zjazdu ZHP, w tym stanowisko GK ZHP w sprawie zmian w Statucie ZHP

79 zebranie Głównej ZHP, 24 listopada 2005 r.

- omówiono stan przygotowań do XXXIII Zjazdu ZHP
- podjęto decyzję w sprawie koncepcji przekształceń CWM oraz ZA „Zawisza Czarny”
- zatwierdzono „Regulamin mundurowy ZHP”
- zawieszono realizację wybranych uchwał Głównej Kwatery ZHP
- podjęto uchwałę w sprawie Fundacji Światowe Jamboree

Uchwały Głównej Kwatery ZHP

147/2004	13 stycznia 2005 r.	w sprawie przyjęcia w użytkowanie wieczyste nieruchomości w Toporni gm. Borkowice
148/2004	13 stycznia 2005 r.	w sprawie odpisów podatkowych (1%) na rzecz Związku Harcerstwa Polskiego dokonywanych w 2005 r.

149/2004	13 stycznia 2005 r.	w sprawie rozliczenia Komisji Dostaw Harcerskich i Harcerskiego Biura Wydawniczego „Horyzonty”
150/2004	13 stycznia 2005 r.	w sprawie przekazania majątku przejętego po likwidacji HBW „Horyzonty” i KDH jako aportu na zwiększenie kapitału Składnicy Harcerskiej 4 Żywioly sp. o.o.
151/2005	13 stycznia 2005 r.	w sprawie delegowania do reprezentowania Związku w BEST-HARCTUR sp. z o.o.
152/2005	8 listopada 2004 r.	w sprawie delegowania osób do składu Rady Nadzorczej Składnicy Harcerskiej 4 Żywioly sp. zo o.o.
153/2005	10 lutego 2005 r.	w sprawie zatrudnienia osoby w Wydziale Księgowości
154/2005	10 lutego 2005 r.	w sprawie likwidacji Komisji Dostaw Harcerskich oraz Harcerskiego Biura Wydawniczego „Horyzonty”
155/2005	10 marca 2005 r.	dotycząca zatwierdzenia sprawozdania finansowego KaDeHa za rok 2004
156/2005	10 marca 2005 r.	dotycząca zatwierdzenia sprawozdania finansowego HBW za rok 2004
157/2005	10 marca 2005 r.	w sprawie nieodpłatnego przyjęcia nieruchomości KH ZHP Przysucha z jednoczesnym anulowaniem uchwały nr 147/2005
158/2005	10 marca 2005 r.	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa użytkowania wieczystego (Katowice)
159/2005	20 kwietnia 2005 r.	w sprawie zmian w „Instrukcji finansowej obozu”
160/2005	21 kwietnia 2005 r.	w sprawie sprzedaży nieruchomości w Oleśnie
161/2005	21 kwietnia 2005 r.	w sprawie zmiany przydziału służbowego Hufca ZHP Garwolin
162/2005	26 kwietnia 2005 r.	w sprawie utworzenia Fundacji Harcerstwa Polskiego – Ośrodek „Harcerz” w Turawie – anulowano
163/2005	20 kwietnia 2005 r.	w sprawie przyjęcia „Instrukcji finansowej drużyny”
164/2005	20 kwietnia 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego SZAiL za rok 2004
165/2005	20 kwietnia 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego CWM za rok 2004
166/2005	20 kwietnia 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego OSW „Perkoz” za rok 2004
167/2005	20 kwietnia 2005 r.	w sprawie zasad gospodarowania majątkiem Związku
168/2005	21 kwietnia 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia regulaminu Funduszu Grantowego im. M. Grażyńskiego
169/2005	21 kwietnia 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia „Zasad działalności Harcerskiej Szkoły Ratownictwa”
170/2005	12 maja 2005 r.	dotycząca unieważnienia uchwały Komendy Chorągwi Łódzkiej w sprawie likwidacji Hufca ZHP Wieluń
171/2005	12 maja 2005 r.	dotycząca unieważnienia uchwały Komendy Chorągwi Łódzkiej w sprawie likwidacji Hufca ZHP Rawa Mazowiecka
172/2005	12 maja 2005 r.	dotycząca unieważnienia uchwały Komendy Chorągwi Wielkopolskiej w sprawie likwidacji Hufca ZHP Trzemeszno
173/2005	12 maja 2005 r.	dotycząca unieważnienia uchwały Komendy Chorągwi Wielkopolskiej w sprawie likwidacji Hufca ZHP Zagórów
174/2005	12 maja 2005 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego Głównej Kwatery ZHP za rok 2004
175/2005	12 maja 2005 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego Zawiszy Czarnego za rok 2004

176/2005	12 maja 2005 r.	w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego OSW „Głodówka” za rok 2004
177/2005	12 maja 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego na dzień zakończenia likwidacji w dniu 30 kwietnia 2005 r. i podziału wyniku finansowego HBW „Horyzonty” oraz Komisji Dostaw Harcerskich
178/2005	19 maja 2005 r.	w sprawie wprowadzenia standardu szkolenia skarbników i komendantów w zakresie zarządzania majątkiem i finansami
179/2005	2 czerwca 2005 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w „Instrukcji sanitarnej dotyczącej organizowania stacjonarnych obozów pod namiotami, lokalizowanych poza wyznaczonymi na stałe miejscami obozowisk posiadających odpowiednią infrastrukturę”
180/2005	2 czerwca 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania zbiorczego ZHP za rok 2004
181/2005	9 czerwca 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia „Instrukcji finansowej drużyny”
182/2005	9 czerwca 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia instrukcji dotyczącej organizacji imprez o charakterze specjalnościowym w ZHP
183/2005	16 czerwca 2005 r.	dotycząca zatwierdzenia sprawozdań komend chorągwi za rok 2004 oraz podziału wyniku finansowego
184/2005	16 czerwca 2005 r.	w sprawie sprzedaży nieruchomości Piaski Drużków
185/2005	16 czerwca 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia instrukcji dotyczącej organizacji zajęć, szkoleń, treningów i zawodów o charakterze strzeleckim w ZHP
186/2005	16 czerwca 2005 r.	w sprawie delegowania osób do składu rady nadzorczej Składnicy Harcerskiej 4 Żywioły sp. o.o.
187/2005	30 czerwca 2005 r.	w sprawie oznaczenia na mundurze projektu starszoharcerskiego
188/2005	30 czerwca 2005 r.	w sprawie zakupu gruntów leśnych dla HCE „Funka”
189/2005	30 czerwca 2005 r.	dotycząca przyjęcia „Instrukcji w sprawie sztandarów w ZHP”
190/2005	14 lipca 2005 r.	w sprawie zatrudnienia osoby w Wydziale Zagranicznym
191/2005	14 lipca 2005 r.	w sprawie nieruchomości położonej w Rusinowie
192/2005	14 lipca 2005 r.	w sprawie ustanowienia użytkownika wieczystego nieruchomości położonej w Kamiennej Nowej
193/2005	14 lipca 2005 r.	w sprawie zgłoszenia kandydatury na członka Rady Działalności Pożytku Publicznego
194/2005	27 lipca 2005 r.	dotycząca zawieszenia uchwały Komendy Chorągwi Opolskiej nr 7 z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie rozwiązania Hufca ZHP Byczyna
195/2005	24 sierpnia 2005 r.	w sprawie aneksów do umowy sprzedaży prawa użytkowania wieczystego działki położonej w Warszawie przy ulicy Piaskowej 4
196/2005	30 sierpnia 2005 r.	w sprawie arkusza analizy hufca
197/2005	28 września 2005 r.	w sprawie projektu zmian w Statucie ZHP wnoszonego na XXXIII Zjazd ZHP
198/2005	29 września 2005 r.	w sprawie uzupełnienia podstawowego zestawu sprawności ruchowych
199/2005	29 września 2005 r.	zatwierdzająca „Instrukcję w sprawie sztandarów w ZHP”
200/2005	6 października 2005 r.	w sprawie rozwiązania Centralnego Ośrodka Lotniczego GK ZHP
201/2005	6 października	w sprawie rozwiązania OSW „Głodówka”

	2005 r.	
202/2005	6 października 2005 r.	w sprawie przekazania obiektów Stanicy w Bukowie będących w posiadaniu komendy Hufca ZHP Ziemi Wodzisławskiej – OSP w Pszowie-Krzyżanowicach
203/2005	6 października 2005 r.	w sprawie wniosku o unieważnienie uchwały Opolskiej Komendy Chorągwi ZHP
204/2005	12 października 2005 r.	w sprawie przyjęcia w użytkowanie przez komendę Chorągwi Krakowskiej ZHP – lokalu przy ul. Emaus 30 w Krakowie
206/2005	15 listopada 2005 r.	dotycząca zmiany uchwały Głównej Kwarery ZHP nr 143/2004 w sprawie zatwierdzenia budżetu zbiorczego ZHP na rok 2005
207/2005	15 listopada 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia budżetu GK ZHP za rok 2006
208/2005	15 listopada 2005 r.	w sprawie zatwierdzenia budżetu zbiorczego ZHP za rok 2006
209/2005	24 listopada 2005 r.	w sprawie „Regulaminu mundurowego ZHP”
210/2005	24 listopada 2005 r.	w sprawie Fundacji Światowe Jamboree
211/2005	24 listopada 2005 r.	w sprawie zawieszenia realizacji uchwał
212/2005	24 listopada 2005 r.	w sprawie rozwiązania Centrum Wychowania Morskiego ZHP
213/2005	24 listopada 2005 r.	w sprawie podziału środków uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości

Dane statystyczne

W dniu 1 stycznia 2005 roku ZHP liczył 143 076 osób

Z tej liczby (procentach):

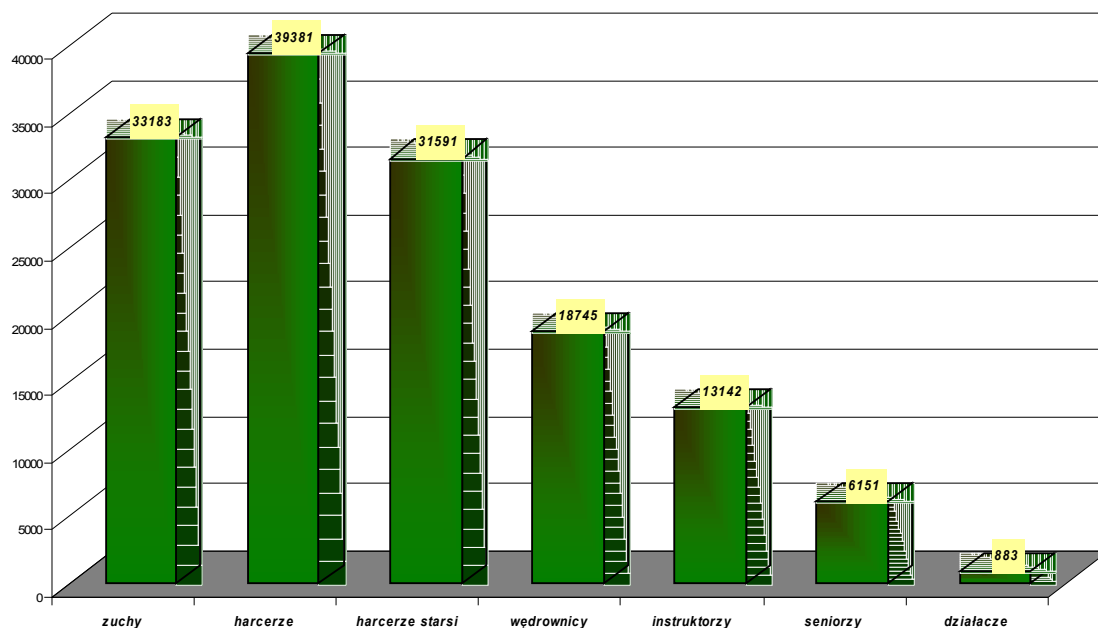
- starszyszy 2%
- seniorów 2%
- instruktorów 9%
- wędrowników 13%
- harcerzy starszych 22%
- harcerzy 28%
- zuchów 23%

W Związku Harcerstwa Polskiego pracowało:

- 2064 gromad zuchowych,
- 2476 drużyn harcerskich,
- 899 drużyn starszoharcerskich,
- 638 drużyn wędrowniczych,
- 1522 drużyn wielopoziomowych,
- 237 innych podstawowych jednostek.

Kadra ZHP liczyła 15 163 osoby. Byli to instruktorzy i harcerze oraz harcerki pełniące funkcje instruktorskie.

Drużyny skupione były w około 400 hufcach i 17 chorągwiach.

Harcerze – 28% wszystkich członków ZHP i zuchy – 23% razem stanowią ponad połowę Związku Harcerstwa Polskiego.

Sprawy pracownicze

Stan zatrudnienia w ZHP na dzień 1 stycznia 2005 r.

Grupa zatrudnionych		osób		etatów	
		U	C	U	C
Członkowie komendy chorągwi/Główniej Kwatery	U	34		33	
	C		8		5,5
Pracownicy komendy chorągwi/Główniej Kwatery	U	77		72,5	
	C		27		18,5
Komendanci hufców	U	66		60,5	
	C		15		12
Pracownicy komend hufców	U	93		79	
	C		12		8,5
Pracownicy baz i ośrodków chorągwiowych	U	58		56,25	
	C		3		3
Pracownicy baz i ośrodków hufcowych	U	26		23,18	
	C		0		0
Kierownicy ośrodków i zakładów samobilansujących	U	11		10,5	
	C		1		1
Pracownicy ośrodków i zakładów samobilansujących	U	77		73,65	
	C		0		0
Razem	U	442		408,58	
	C		66		48,5

U - umowy o pracę

C - umowy cywilnoprawne (przeliczenia na etaty orientacyjne przy założeniu 1 etat - 40 godzin pracy tygodniowo)

Wybrane zadania realizowane w 2005 r. przez ZHP

Wychowanie patriotyczne i obywatelskie

W roku 2005 przypadała **60. rocznica zakończenia II wojny światowej**. Wydział Programowy wraz z Wydziałem Kontaktów Zewnętrznych i RPH opracował program włączenia się ZHP w organizację przedsięwzięć.

Najważniejszymi z nich była wyprawa do Bolonii, uroczystości we Wrocławiu oraz organizacja koncertu dla kombatantów i mieszkańców miasta w Warszawie.

Wyprawa reprezentacji ZHP do Bolonii na **uroczystości związane z obchodami 60. rocznicy wyzwolenia miasta przez II Korpus Polski gen. Władysława Andersa** odbyła się w kwietniu 2005 r. W skład reprezentacji (ponad 100 osób z chorągwi: Mazowieckiej, Warmińsko-Mazurskiej, Dolnośląskiej, Łódzkiej, Zachodnio-Pomorskiej, Podkarpackiej, Stołecznej, Białostockiej, Wielkopolskiej). Zwiedzanie muzeum walk o Bolonię, spotkania i rozmowy z uczestnikami tych walk były doskonałą lekcją historii i patriotyzmu nie tylko dla najmłodszych harcerzy, ale także dla instruktorów.

Uroczystości państwowe we Wrocławiu w dniu 7 maja to przede wszystkim apel poległych na Cmentarzu Żołnierzy Polskich oraz uroczystości na pl. Gołębim. W przedsięwzięciach z udziałem prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego udział wzięli kombatanci, żołnierze, mieszkańcy Wrocławia i Dolnego Śląska oraz ponad 500-osobowa reprezentacja Chorągwi Dolnośląskiej. Zuchy, harcerki i harcerze byli uczestnikami uroczystości, a także część z nich pełniła służbę na rzecz przybyłych gości.

8 maja w Warszawie w amfiteatrze Łazienek Królewskich odbył się **koncert „Nuty wiatrem przygnane – nasze dziś, jutro, pojutrze”**. Koncert, przygotowany przez najlepsze zespoły harcerskie – laureatów Harcerskiego Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej w Kielcach, był bardzo dobrze przyjęty przez przybyłych z wielu krajów kombatantów i mieszkańców Warszawy. Było to widowisko plenerowe, muzyczno-taneczne z elementami tekstów literackich. Widowisko będące swoistym kalendarium w sposób obrazowy, lekki, dostępny i czytelny dla wszystkich grup wiekowych prezentowało bogactwo kulturowe naszego kraju oraz możliwości wokalne i taneczne harcerskich zespołów artystycznych.

Reprezentacja ZHP wzięła udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu uroczystości otwarcia **Cmentarza Orłąt Lwowskich** w dniach 23-24.06.2005 r. W uroczystości uczestniczyło ponad 800 harcerek i harcerzy ze Związku Harcerstwa Polskiego. Przyjechali do Lwowa z chorągwi: Wielkopolskiej, Podkarpackiej, Białostockiej, Mazowieckiej, Zachodnio-Pomorskiej, Łódzkiej i Stołecznej. Reprezentacja Związku we współpracy z ukraińską organizacją skautową „Płast” uczestniczyła w przygotowaniu i przeprowadzeniu uroczystości. Otwarcia cmentarza dokonali prezydent Aleksander Kwaśniewski oraz prezydent Ukrainy Wiktor Juszczenko. Harcerze i płastuni w trakcie otwarcia pełnili honorowe warty oraz służbę porządkową, informacyjną, medyczną, liturgiczną.

5.10.2005 r. ZHP uhonorowany został medalem **„Pro Memoria”** za zasługi w utrwalaniu pamięci o ludziach i ich czynach w walce o niepodległość Polski podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu. Medal odebrał naczelnik hm. Wiesław Maślanka z rąk kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych min. Jana Turskiego.

Wychowanie patriotyczne, obywatelskie i europejskie było ważnym elementem działań programowych w minionej kadencji. Obok działań podejmowanych przez władze centralne warto pamiętać także o niezliczonych inicjatywach programowych na szczeblu chorągwi, hufców i drużyn. Należy do nich na przykład coroczny marcowy rajd „Arsenał” organizowany przez Hufiec Warszawa Mokotów. Inicjatywy oraz propozycje programowe zostały wsparte działaniami metodycznymi. Zagadnienia edukacji obywatelskiej i europejskiej a także praw człowieka zostały włączone między innymi do wymagań na stopnie i sprawności. Nasza praca w tym zakresie miała także bardzo pozytywny odbiór społeczny. Działania harcerek i harcerzy na rzecz praw człowieka, zaangażowanie w działalność społeczności lokalnej,

aktywny i co ważne – świadomy udział w uroczystościach patriotycznych – zostały zauważone nie tylko przez naszych partnerów, ale miały także ważny aspekt wychowawczy.

Stulecie skautingu

Podczas przygotowań do obchodów stulecia skautingu Wydział Programowy GK ZHP prowadził we współpracy z poszczególnymi komendami chorągwi prace nad zbudowaniem całościowego, dwuletniego programu obchodów. W grudniu 2004 r. zostało również ogłoszone zadanie programowe „2¹⁰⁰ – Wasz Ruch”. Zadanie, które trwało do maja 2005 r., miało na celu umocnienie poczucia przynależności zuchów, harcerek i harcerzy do światowej rodziny skautowej, promowanie możliwości i korzyści, jakie daje członkostwo w światowych organizacjach skautowych oraz nawiązanie przez członków ZHP przyjaźni ze skautami z całego świata.

Do realizacji kolejnej propozycji programowej „Jeden świat – jedno przyrzeczenie” i innych projektów stulecia skautingu przygotowywał drużynowych II Ogólnopolski Zlot Drużynowych, który odbył się w dniach 18-21.08.2005 r. w Krakowie.

Warsztaty na temat obchodów 100-lecia skautingu odbyły się również podczas zbiórek instruktorskich, spotkań i porad.

Wychowanie duchowe

W trzeci weekend maja odbyła się **Ogólnopolska Harcerska Pielgrzymka na Jasną Górę**, w której organizację włącza się Naczelny Kapelan ZHP i instruktorzy zespołu wychowania duchowego i religijnego. Głównym organizatorem pielgrzymki jest kadra instruktorska Hufca Częstochowa – sprawdzona i rzetelna, która na stałe jest już kojarzona jako organizator tego spotkania harcerek i harcerzy.

Dużą rolę odgrywał również udział harcerskich środowisk w **zewnątrznych spotkaniach i inicjatywach religijnych**, np. w Lednicy, w Taizé, w czasie Światowych Dni Młodzieży, podczas pielgrzymek papieża Jana Pawła II do ojczyzny (oraz podczas uroczystości żałobnych w kwietniu 2005 r.). Obecność harcerskich środowisk w tych wydarzeniach jest ważnym elementem budowania społecznego poparcia i pozytywnego wizerunku organizacji. Obecność **harcerskich kapelanów i kleryków** w środowisku młodzieży zrzeszonej w ZHP jest bardzo istotnym elementem wychowania duchowego. W chorągwiach działają duszpasterstwa i zespoły wychowania duchowego (religijnego), którymi zazwyczaj zajmują się kapelani. Tylko w dwóch chorągwiach nie ma kapelana.

Tradycyjnie odbył się **obóz kapelanów i kleryków** harcerskich w tatrzańskim ośrodku harcerskim „Głodówka”. Uczestniczy w nim ponad 60 kleryków i kapelanów harcerskich. Ważnym zadaniem było włączanie się w prace Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” przez uczestnictwo w działaniach programowych oraz w kweście publicznej w **Dniu Papieskim**, w połowie października. Obchody tego święta zawsze mają wymiar duchowy, intelektualny, artystyczny i charytatywny. Środowiska harcerskie włączyły się w każdą z tych sfer działania. Wgłębianie się w treść nauczania Papieża o pokoju sprzyjało kształtowaniu braterstwa i wyrozumiałego spojrzenia na drugiego człowieka, co należy do treści ideałów harcerskich. Dzień Papieski jest w chwili obecnej przedsięwzięciem realizowanym przez wszystkie chorągwie ZHP. Świadczy to o dobrej promocji idei Dnia Papieskiego przez kapelanów i instruktorów zaangażowanych w chorągwiach oraz o dużej przydatności tego święta jako okazji do podjęcia służby oraz form wychowania duchowego w środowiskach.

W 2005 r. podczas choroby i po śmierci Jana Pawła II harcerki i harcerze trwali na służbie w wielu miejscach w Polsce. Z inicjatywy władz ZHP duża delegacja instruktorów i harcerzy z kilku chorągwi uczestniczyła w uroczystościach pogrzebu Ojca Świętego w Watykanie. Harcerki i harcerze wspólnie ze skautami włoskimi pełnili służbę medyczną podczas mszy żałobnej na pl. św. Piotra.

Jak co roku zorganizowano akcję **Betlejemskie Światło Pokoju**. Jest to ważna dla ZHP forma przygotowania się duchowego do Świąt Bożego Narodzenia. Co roku w grudniowe dni

harcerki i harcerze całego kraju włączyli się w obchody przekazywania Światła do wszystkich ludzi, którzy chcą je przyjąć.

Przekazywanie Betlejemskiego Światła Pokoju było organizowane przez Związek Harcerstwa Polskiego w 2005 r. po raz piętnasty.

Betlejemskie Światło Pokoju rozpoczęło swoją wędrówkę tradycyjnie od „Głódówki” na świecach przekazanych bezpłatnie przez „Caritas”. Po przekazaniu Światła z rąk słowackich skautów na ręce Naczelniczki ZHP Światło zawędrowało do Krakowa i na Jasną Górę, gdzie instruktorzy GK ZHP i Naczelny Kapelan ZHP przekazali je instruktorom chorągwi. W Warszawie przekazano BŚP Prezydentowi-elektowi RP Lechowi Kaczyńskiemu oraz kończącemu kadencję Prezydentowi Aleksandrowi Kwaśniewskiemu (w uroczystości brali udział Przewodniczący ZHP, Naczelnik ZHP i komendanci chorągwi) a także Prymasowi Polski kard. Józefowi Glempowi i obecnym reprezentacjom chorągwi ZHP. Do 24 grudnia Światło przekazano wielu instytucjom i organizacjom.

Wybrane propozycje programowe i imprezy

- Po raz kolejny Wydział Wędrowniczy współorganizował zlot „Wędrownicza watra”, tym razem wspólnie z Chorągwią Podkarpacką. Zlot odbył się w Bieszczadach w Wetlinie. Wzięło w nim udział ponad 800 wędrowników i instruktorów. W trakcie zlotu po raz pierwszy wręczono „Lilijki wędrownicze”.
- Rozpoczęto realizację projektu „Młodzi wyborcy” i przygotowania do „Wyprawy wędrowniczej 2007”.
- Tradycyjnie też zorganizowano proekologiczną „Grę w zielone”, cieszącą się dużym zainteresowaniem środowisk harcerskich.
- W roku 2005 odbyły się zloty środowisk harcerskich Nieprzetartego Szlaku: Ogólnopolski Zlot Drużyn Harcerskich NS w Stemplewie, Ogólnopolski Zlot Drużyn Harcerskich NS w Giżycku, Rajd Integracyjny „U modrych wód” w Tomaszowie Mazowieckim, Spotkanie Integracyjne „Bądźmy otwarci” w Szklarskiej Porębie, Zlot Drużyn Harcerskich NS w „Funce”.
- Chorągiew Kielecka jak co roku zorganizowała lipcowy Harcerski Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej. Wzięło udział około 2 tysięcy uczestników.
- W połowie lipca na Polach Grunwaldzkich odbył się doroczny Zlot Drużyn Grunwaldzkich, w którym wzięło udział półtora tysiąca harcerek i harcerzy.
- Seniorzy harcerski spotkali się w roku 2005 po raz 21 na organizowanym przez środowisko gdańskie Rajdzie „Rodło” (ok. 200 seniorów z całej Polski), na Pielgrzymce Harcerskiej w Częstochowie, a przede wszystkim na XIV Ogólnopolskim Złazie seniorów we Wrocławiu, gdzie spotkało się kilkuset większości ponad 70-letnich instruktorów i harcerzy.
- Poczucie więzi ze światową społecznością skautową stało się impulsem do podjęcia działań demonstrujących jedność z ofiarami kataklizmu tsunami w Azji Południowo-Wschodniej. Do organizacji skautowych działających w krajach dotkniętych tsunami wysłano listy z wyrazami solidarności. Zbiórka na rzecz ofiar przyniosła prawie 15 tys. złotych. Blisko połowę tej kwoty, zebraną w Chorągwi Wielkopolskiej, przekazano w formie rocznych stypendiów dla kilkunastu członków Związku Skautowego Sri Lanki, pokrzywdzonych przez żywioł. Pozostała część zasilila specjalne konto ofiar tsunami WAGGGS.
- W dniach 29 lipca – 10 sierpnia 2005 r. w Hylands Park koło Chelmsford 10 000 skautek i skautów z 67 krajów, w tym reprezentacja ZHP złożona z ponad 160 harcerek, harcerzy, instruktorów i członków kadry zlotowej z 10 chorągwi, spotkali się na Europejskim Zlocie Skautowym Eurojam.

1% dla ZHP

W 2004 r. ZHP uzyskał możliwość zbierania pieniędzy pochodzących z odpisów podatkowych. W wyniku prowadzonej przez 3 miesiące kampanii zebrana została kwota 1 007 793,32 zł, co było trzecim wynikiem w Polsce.

W 2005 r. Wydział Promocji i Informacji koordynował działania promocyjne, wykorzystując doświadczenia poprzedniego roku. GK ZHP współpracowała z agencją reklamową McCann Ericsson. Agencja swoje zadania wykonała bez wynagrodzenia oraz uzyskała 90% rabatu na usługi zleczone. Przygotowano plakaty kampanii, które zawisły w największych polskich miastach, layouty prasowe, dla Gazety Wyborczej, METRA, miesięczników „piar.pl”, „Decydent” i innych oraz biletów kinowych akcji 1%, jak też banery reklamowe publikowane w internecie. Pozyskano do współpracy przy kampanii aktora Krzysztofa Kolbergera i redaktora Artura Andrusa – nagrano z nimi spoty reklamowe, które wyemitowane zostały w Radiu ZET, Radiu TOK FM. Kampania była wysoko oceniana w środowisku organizacji pozarządowych. W jej wyniku zebrana została kwota prawie 1 500 000 zł. Główna Kwaterna ZHP podejmowała uchwały o szczegółowych zasadach zbierania i rozliczania środków. Powołano Fundusz im. M. Grażyńskiego, na który to fundusz Główna Kwaterna ZHP przeznaczyła 1/3 środków. W roku 2005 będzie rozdzielono dla zwycięzców wyłonionych spośród zgłoszonych projektów 42 900,00 zł.

Harcerska Akcja Letnia

Harcerska Akcja Letnia to jedno z większych i ważniejszych zadań stojących przed harcerskimi komendami. Co roku jest w nie bezpośrednio zaangażowane ponad tysiąc instruktorów ZHP. HAL to organizowane w całej Polsce i za granicą kolonie, obozy stacjonarne i wędrownie, kursy, różnorodne formy Nieobozowej Akcji Letniej (zastępy NAL, biwaki, rajdy, imprezy, stanice) oraz obozy organizowane dla dzieci niezrzeszonych. W czasie HAL w obozach uczestniczy ponad 1000-osobowa grupa młodych Polaków - harcerzy i młodzieży niezorganizowanej mieszkającymi poza granicami kraju.

HAL w liczbach

Uczestników HAL – członków ZHP, którzy wzięli udział w formach stacjonarnych – 95 000
W tym uczestników kursów instruktorskich – 1000

Uczestników HAL – dzieci nie zrzeszonych w ZHP – 25 000

Uczestników Nieobozowej Akcji Letniej (harcerzy i dzieci niezorganizowanych) – 45 000

Obozów harcerskich i kolonii zuchowych (stałych) – 700

Obozów wędrownych – 100

Obozów Nieprzetartego Szlaku – 20

Obozów zagranicznych – 50

Związek Harcerstwa Polskiego zorganizował w roku 2005 bezpieczny i bardzo atrakcyjny wypoczynek dla ponad 150 tys. członków ZHP i dzieci nie należących do harcerstwa z całej Polski. Niestety w porównaniu z minionymi latami odnotowano spadek liczby uczestników HAL. Przyczyn takiego stanu należy upatrywać w zmniejszonej liczbie otrzymywanych dotacji oraz ogólnym pogorszeniu kondycji finansowej polskich rodzin, a co za tym idzie – niemożności pokrycia kosztów wyjazdu dzieci na kolonie i obozy. Na jakość i wielkość harcerskiego wypoczynku duży wpływ miały stale zmieniające się przepisy państwowe dotyczące warunków sanitarnych, jakie muszą spełniać organizatorzy placówek.

PODSTAWY WYCHOWAWCZE ZHP Uchwalone przez XXXIII Zjazd ZHP

Związek Harcerstwa Polskiego jest ogólnopolskim, patriotycznym stowarzyszeniem, należącym do światowego ruchu skautowego. ZHP jest organizacją otwartą i apolityczną. ZHP wychowuje młodych ludzi na prawych, aktywnych i odpowiedzialnych obywateli w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim.

MISJA

Naszą misją jest wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań

Związek Harcerstwa Polskiego jest ogólnopolskim, patriotycznym stowarzyszeniem, swoim zasięgiem obejmujemy całą Polskę i to ona jest obszarem działania ZHP – dobre jakościowo harcerstwo powinno więc być dostępne dla każdego polskiego dziecka i młodego człowieka. Jako stowarzyszenie mamy określone zadania statutowe, pracujemy w konkretnych uwarunkowaniach prawnych, razem z innymi organizacjami tworzymy III sektor. Opieramy się na pracy wolontariuszy. Jako stowarzyszenie patriotyczne pamiętamy o naszej historii, pielęgnujemy polskie tradycje. Dbamy o narodowy dorobek i szanujemy go. Umożliwiamy młodym ludziom aktywne poszukiwanie własnych dróg do patriotyzmu.

Związek Harcerstwa Polskiego należy do światowego ruchu skautowego. Horyzontem naszego działania pozostaje nie tylko Polska, lecz również światowy skauting. Jako członek rodziny skautowej jesteśmy spadkobiercami jego dorobku i tradycji, ale także współtworzymy dzisiejszy światowy skauting i realizujemy jego cele. Uczymy się od siebie nawzajem, wspieramy w rozwoju, kształtujemy postawy wspólnej odpowiedzialności za cały ruch skautowy. Odpowiedzialności rozumianej także jako wywiązywania się z obowiązków członkowskich, w tym z płacenia składek.

Ruch skautowy jest pełen życia. Ma w sobie pierwiastek stały, niezmienny – związany z ideałami i wartościami zaczerpniętymi od naszego twórcy gen. Roberta Baden-Powella, jednakże siłą naszego ruchu jest gotowość na zmianę, otwarcie na stały rozwój. To on pozwolił przetrwać mu już prawie 100 lat. Przynależność do ogromnej światowej wspólnoty umożliwia nam kształtowanie postawy otwartości i braterstwa.

Związek Harcerstwa Polskiego jest organizacją otwartą dla wszystkich, którzy chcą podjąć trud związany z kształtowaniem charakteru, ale i przeżyć przygodę, jaką jest harcerstwo. Harcerstwo każdemu daje szansę, nikogo nie skreśla na początku drogi. Rasa, wyznanie czy płeć, pochodzenie społeczne, stan zdrowia, możliwości ruchowe czy intelektualne nie stanowią bariery w powiedzeniu „tak” harcerskiej przygodzie. ZHP jest dla każdego, ale nie jest dla wszystkich – każdy może spróbować, jednak być może nie wszyscy w tej próbie wytrwają.

Związek Harcerstwa Polskiego jest organizacją apolityczną, niezależną od partii i ruchów politycznych. ZHP to stowarzyszenie, które funkcjonuje w określonej rzeczywistości politycznej, jednak nie angażuje się w nią jako strona. Interes dzieci i młodzieży, w perspektywie umożliwiania im rozwoju oraz kształtowania określonych postaw i wpajania wartości, jest naszym jedynym celem.

Związek Harcerstwa Polskiego wychowuje – nie jest przedsiębiorstwem. Nie jest spółką, firmą turystyczną, handlową. Nie jest też szkołą, która tylko uczy. Nasza organizacja ma na celu wychowanie i to jemu poświęcamy naszą uwagę, nasze siły i środki. Cała działalność ZHP jest podporządkowana temu celowi nadrzędnemu – jakim jest wychowanie i cała organizacja wspiera jego realizację

Związek Harcerstwa Polskiego wychowuje młodych ludzi – to zuchy, harcerki i harcerze, harcerki i harcerze starsi, wędrowniczki i wędrownicy są podmiotem naszej największej troski. ZHP jest otwarty dla wszystkich, którzy chcą przestrzegać celów, zasad i metod, żyć

w zgodzie z jego wartościami, ale to dzieci i młodzież stają się podstawowymi i docelowymi odbiorcami naszych wszelkich działań. To za rozwój młodych ludzi czujemy się najbardziej odpowiedzialni. Zmieniając, kształtując, wychowując młodych ludzi, przekazujemy im harcerskie wartości, to oni stają się kolejnym skautowym pokoleniem. To z nimi i przez nich zostawiamy świat lepszym, niż go zastaliśmy

Związek Harcerstwa Polskiego wychowuje prawych, aktywnych i odpowiedzialnych obywateli

– aktywnych, czyli takich, którzy kreują swoje życie, wykazują się aktywnością w podejmowaniu odpowiedzialności za siebie i innych, nie boją się wyzwań i trudnych decyzji, od których w obecnej rzeczywistości często się ucieka. Harcerze jako obywatele społeczności i członkowie różnorodnych grup (formalnych i nieformalnych) współtworzą rzeczywistość, starają się zmieniać na lepsze siebie oraz świat, a nie jedynie przyjmować owe zmiany. Niezgoda na brak zasad etycznych i wartości objawia się własnym, osobistym przykładem oraz stałą chęcią kształtowania charakteru, zbliżania się do ideału; obywatelska postawa jest wyrazem współczesnego patriotyzmu

Związek Harcerstwa Polskiego działa w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim. To one są kompasem postępowania zarówno pojedynczych członków ZHP, jak i całej organizacji. Powinny kształtować w nas tak wyraźne i trwale postawy, że to po nich każdy rozpozna w nas harcerza. To Prawo Harcerskie (Prawo Zucha, Zobowiązanie Instruktorskie), a nie atrakcje programowe determinują nasze działanie. Praca z Prawem kształtuje człowieka, który całym życiem służy **Bogu, Polsce, innym ludziom**. To podjęta **służba i braterstwo** wobec innych, zastąpienie własnego „ja” służbą¹, a nie tylko wiedza, umiejętności, staż harcerski potwierdzają, że został osiągnięty w pełni nasz wychowawczy cel.

Naszą misją jest wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go

Aby w owym wspieraniu być skutecznym, stale rozwijamy się i uczymy, skutecznie wspierać może jedynie organizacja do tego rzetelnie przygotowana, taka, która stale pokonuje własne niedoskonałości i ograniczenia. Organizacja wyrazista, z kompetentną i ideową kadrą. Kadra, która chce i może stać się dla młodego człowieka autorytetem, przewodnikiem, przyjacielem. Wspieramy drugiego człowieka, czyli pomagamy mu, wskazujemy, umożliwiamy – jednakże wybór drogi i stylu życia należą do tego, kogo prowadzimy harcerską ścieżką. W ten sposób uczymy samodzielności i zachęcamy młodego człowieka do brania odpowiedzialności za własne decyzje, działania, własny rozwój. Naszymi działaniami nie konkurujemy z rodzicami i rodziną. Rodziców traktujemy jako pierwszych, najważniejszych wychowawców, dlatego naszą pracę wychowawczą prowadzimy w stałej współpracy z nimi.

ZHP istnieje nie po to, by doskonalić strukturę, przepływ informacji oraz proponować coraz ciekawsze

i atrakcyjniejsze rozwiązania metodyczne dla nich samych. Wszystko to ma sens tylko wtedy, gdy służy wspieraniu młodego człowieka. Przy wątpliwościach, czym ZHP rzeczywiście powinno się zajmować, należy postawić sobie pytanie, na ile owe działania służą wspieraniu młodego człowieka w rozwoju.

we wszechstronnym rozwoju

Tak budujemy organizację, układamy pracę, tworzymy program czy dzielimy zadania, aby umożliwić wszechstronny - **duchowy, emocjonalny, intelektualny, społeczny i fizyczny** - rozwój. Patrzymy na człowieka jako na pewną całość – i wspieramy go w rozwoju każdego z owych aspektów. Dopiero takie holistyczne podejście do kwestii wychowania umożliwia kształtowanie postaw, naukę oraz doskonalenie umiejętności. Nie to wyróżnia nas spośród innych organizacji pozarządowych, że zajmujemy się rozwojem duchowym, emocjonalnym,

¹ Robert Baden Powell, *Wskazówki dla skautmistrzów*

intelektualnym, społecznym czy fizycznym. Wyróżnia nas i jest dla nas cenne to, że te wszystkie sfery rozwoju są dla nas obiektem troski jednocześnie, stale i równoważnie.

i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.

Kształtowanie charakteru wymaga aktywnej postawy wobec siebie samego i otaczającej rzeczywistości. Jesteśmy elementami większej całości – funkcjonujemy wśród innych ludzi, w określonych warunkach, spotykamy się z różnorodnymi postawami wobec życia. Chcemy przygotować młodego człowieka do samodzielnego stawiania sobie coraz wyższej poprzeczki. Do wymagania od siebie i niezgody na bylejakość. Ważne dla nas są umiejętności, wiedza, przeżycia. Ale mają one być narzędziem do kształtowania charakteru, a nie to kształtowanie zastąpić.

WYCHOWANIE DO WARTOŚCI

Wychowanie w ZHP opiera się na **wartościach**, których odzwierciedleniem jest Prawo i Obietnica Zucha, Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie, Zobowiązanie Instruktorskie.

Obietnica Zucha:

Obiecuję być dobrym zuchem, zawsze przestrzegać Prawa Zucha.

Prawo Zucha:

1. Zuch kocha Boga i Polskę.
2. Zuch jest dzielny.
3. Zuch mówi prawdę.
4. Zuch pamięta o swoich obowiązkach.
5. Wszystkim jest z zuchem dobrze.
6. Zuch stara się być coraz lepszy.

Przyrzeczenie Harcerskie:

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim i być posłuszną/postulnym Prawu Harcerskiemu.

Prawo Harcerskie:

1. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki wynikające z Przyrzeczenia Harcerskiego.
2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach; nie pali tytoniu i nie pije napojów alkoholowych.

Zobowiązanie Instruktorskie

Przyjmuję obowiązki instruktorki/instruktora Związku Harcerstwa Polskiego. Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności harcerskiego wychowawcy i opiekuna. Będę dbać o dobre imię harcerstwa, przestrzegać Statutu ZHP, pracować nad sobą, pogłębiać swoją wiedzę i umiejętności. Wychowam swego następcę. Powierzonej przez Związek Harcerstwa Polskiego służby nie opuszczę samowolnie.

Zapisy Prawa Harcerskiego są tradycyjne, aktualne, ważne i słuszne. Ich przestrzeganie jest obowiązkiem każdego członka naszego stowarzyszenia. Wierność Prawu szczególnie ważna

jest/powinna być dla każdego instruktora ZHP, bowiem wychowujemy przez **osobisty przykład**. Nasze czyny muszą być zgodne z naszymi słowami i deklaracjami. Nie ma miejsca w ZHP na relatywizm moralny i nieprzywiązywanie wagi do danego słowa. Instruktor nie tylko jest zobowiązany do życia w zgodzie z Prawem Harcerskim, ale także do nieprzyzwalania na zachowania innych członków ZHP będące w sprzeczności z naszymi wartościami i ideami.

Pełniejszemu zrozumieniu, o jakich postawach mówi Prawo Harcerskie i na jakie wartości zwraca uwagę, służy **komentarz do Prawa Harcerskiego**. Do czasu przygotowania i zatwierdzenia nowego komentarza do Prawa Harcerskiego obowiązującym jest komentarz hm. Stefana Mirowskiego (w załączeniu).

ZHP realizuje cele przez harcerski system wychowawczy rozumiany jako jedność zasad harcerskiego wychowania, metody i programu, w którym istotną rolę odgrywa osobisty przykład instruktora.

Zasady harcerskiego wychowania

Skuteczne kształtowanie młodego człowieka w duchu Prawa Harcerskiego przynosi efekty w postaci **trwałych postaw**. Człowiek ukształtowany w zgodzie z wartościami przyjętymi w naszym harcerskim ruchu wyróżnia się **braterskim stosunkiem** do innych, przyjacielską i serdeczną postawą wobec wszystkich ludzi, gotowością i umiejętnością **bezinteresownej służby** innym ludziom, Bogu i Polsce oraz ciągłą **pracą nad sobą**, nieustannym kształtowaniem i doskonaleniem własnej osobowości. Jest gotowy wymagać od siebie, nawet, jeżeli inni od niego nie wymagają². Harcerska służba rozumiana jest jako:

- **służba Bogu** – wynikająca z wiary bądź osobistego stosunku do duchowych wartości życia – takich jak: miłość, prawda, dobro, sprawiedliwość, wolność, piękno, przyjaźń, braterstwo, nadzieja,
- **służba Polsce** – wynikająca z poczucia przynależności do wspólnoty narodowej i kulturowej, miłości Ojczyzny, godności narodowej, szacunku dla państwa i jego historii,
- **służba sobie i innym** – wynikająca z osobistej odpowiedzialności za indywidualny rozwój i z osobistego stosunku do społeczeństwa, poczucia odpowiedzialności za rodzinę, lokalną społeczność, kraj i cały świat, a także z szacunku dla innych i do świata przyrody.

Idee braterstwa, służby i pracy nad sobą przyświecają harcerskim działaniom na co dzień.

Jaki ma być człowiek, którego kształtuje dzisiejsze harcerstwo?

- Powinien być **patriotą** – znać swoje korzenie i historię swojego kraju. Szanuje je i umiejętnie z nich czerpie. Ma świadomość tego, co jest jego ojczyzną, bo żeby kogoś kochać – trzeba go znać. Wie, z jakich polskich osiągnięć, wydarzeń, rodaków może być dumny. Patrzy w przyszłość z odwagą. Nie zapomina o tym, co było, ale nie żyje przeszłością. Na co dzień swój patriotyzm realizuje przede wszystkim przez odpowiedzialną postawę obywatela.
- Powinien być **świadomym obywatelem**, czyli aktywnym uczestnikiem społeczności, do której należy. Umieć pracować w zespole, podejmować wyzwania, inicjować działania, realizować cele, wykazywać się chęcią działania. Znać swoje prawa i obowiązki wobec kraju i świadomie z nich korzystać, szanując demokrację, w tym demokratycznie wybrane władze.
- Powinien być człowiekiem **odpowiedzialnym** – za siebie, za rzetelne wykonywanie obowiązków, za własne decyzje, które podejmuje w sposób świadomy. Bierze

² Jan Paweł II

odpowiedzialność za każde dane słowo. W sposób odpowiedzialny podchodzi do życia i współtworzy wspólnoty.

Powinien być **aktywnym członkiem wspólnot** – lokalnej, rodzinnej, uczelnianej, szkolnej, zawodowej itd. Umiejętnie godzić i równoważyć obowiązki wynikające z pełnienia różnych ról społecznych. Nie zaniedbuje żadnej dziedziny życia. Ustala właściwe priorytety, jest świadomy swoich możliwości i przekłada je na pełnienie różnych ról. Wciela w czyn ideę służby.

- Powinien być **prawy-uczciwy i żyć w zgodzie z zasadami** (wynikającymi z wartości uniwersalnych, społecznych, Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego, wyznawanej religii), czyli jest człowiekiem o ukształtowanym, uporządkowanym i stabilnym systemie wartości. Umie odróżniać dobro od zła. Ma mocny charakter, konsekwentnie postępuje zgodnie z przyjętymi zasadami, potrafi poradzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych, nie przekraczając przy tym norm moralnych. Poszukuje autorytetów i sam staje się autorytetem, cechuje się wysoką kulturą osobistą, dba o jakość życia.

Powinien być człowiekiem **otwartym i radosnym**, pozytywnie podchodzącym do siebie, do drugiego człowieka, do świata. Nie wznosi barier, tylko buduje mosty. Ma zaufanie do ludzi. Umie słuchać, jest wrażliwy na piękno i na drugiego człowieka, umie i chce się uczyć się od innych. Jest otwarty na różne problemy, zagadnienia. Wprowadza w czyn ideę braterstwa. Jest obywatelem świata – ma horyzonty szersze niż granice kraju czy kultur, szanuje innych ludzi i ich odmienność.

Powinien być człowiekiem **uczącym się**, czyli **gotowym na zmiany** – stale poszukiwać rozwiązań i zadań, uczyć się (nie tylko na błędach), być ciekawym świata, poszukiwać i selekcjonować informacje, odnajdywać siebie w procesie zmian oraz chętnie zdobywać wiedzę i wykształcenie oraz doświadczenia. Pracuje nad sobą całe życie - planuje swój rozwój, stara się być wszechstronny, mieć pasję, odważnie podejmować wyzwania i konsekwentnie realizować cele. Chce wiedzieć więcej niż wie i umieć więcej niż umie.

- Powinien być **dzielny i zaradny**, potrafić radzić sobie w każdej sytuacji, być kreatywnym, umieć znaleźć pomoc w sytuacjach trudnych, dobrze gospodarować czasem, pieniędzmi, sprzętem. Jest przedsiębiorczy, chce pozostawić świat lepszym niż go zastał.
- Powinien **dbać o zdrowie ciała i ducha**, czyli być odpowiedzialnym za swoje zdrowie, znaleźć dla siebie zdrowe drogi życia i aktywne formy spędzania wolnego czasu. Nie ulega żadnym nałogom, ma silną wolę.

METODA HARCERSKA

W kształtowaniu charakteru młodych ludzi oraz wspieraniu ich we wszechstronnym rozwoju dużą rolę odgrywa umiejętne stosowanie przez instruktora metody harcerskiej.³ Głównymi elementami tej metody są:

PRAWO I PRYZRZECZENIE

Prawo i Przyrzeczenie to tradycyjny, prawie stuletni zapis naszego kodeksu postępowania. To dzięki nim każdy, kto zetknie się z harcerstwem, nawet na krótko, ma okazję do pracy nad własnym charakterem, nad własną osobowością. Praca z Prawem to nieustanne obserwowanie siebie samego i praca nad sobą, która w konsekwencji prowadzi do świadomego przyjęcia określonego stylu życia. Prawo i Przyrzeczenie są wskazówką dla każdego w odpowiedzi na pytania: Jak postępować? Jak żyć?

UCZENIE PRZEZ DZIAŁANIE

Doświadczając, próbując, przeżywając, aktywnie uczestnicząc – młody człowiek przygotowuje się do dorosłości. Istotne jest stwarzanie takich sytuacji w działalności

³ więcej – *Wskazówki dla drużynowego „Jak pracować metodą harcerską?”*

gromady/drużyny, aby każdy miał możliwość działania indywidualnie, a także w grupie. Działanie to powinno mieć bezpośredni związek z życiem społeczeństwa i w społeczeństwie.

Zuchy, harcerze, harcerze starsi i wędrownicy działają – podczas zdobywania gwiazdek, stopni, sprawności, realizacji zadań, ćwiczeniu technik harcerskich, podczas zbiórki, obozu czy kolonii, rajdu, ale także w codziennym życiu – podczas wypełniania swoich obowiązków wobec domu rodzinnego czy szkoły. Daje im to szansę na przeżycie przygody.

W każdej grupie wiekowej działanie odbywa się w inny sposób: zuch – przez zabawę w coś lub kogoś, harcerz – przez grę, harcerz starszy – przez poszukiwanie, wędrownik – służbę i wyczyn.

STALE DOSKONALONY I STYMULUJĄCY PROGRAM

Program powinien być wszechstronny tak, jak wszechstronny powinien być rozwój. Tak, aby każdy mógł w nim znaleźć coś dla siebie. Celem jest rozbudzenie zainteresowań, zaciekawienie, zachęcenie do zdobywania nowej wiedzy i umiejętności, poszukiwania dróg indywidualnego rozwoju. To wszystko musi się złożyć na program: zastępu, drużyny, hufca, chorągwi, ZHP. Dzięki dobremu zaplanowaniu i podjęciu działań indywidualnych i zbiorowych (zbiórka, obóz harcerski, kolonia zuchowa, rajd, festiwal...) program będzie stymulował rozwój każdej jednostki, a tym samym całej naszej organizacji. Ważne jest wykorzystywanie w harcerskiej pracy instrumentów metodycznych (stopnie, gwiazdki, sprawności, znaki służb...), formy pracy, propozycje i inspiracje zucha, harcerza, harcerza starszego, wędrownika i instruktora, ale także pomysłów różnych zespołów i grup oraz pobudzanie do samodoskonalenia się i aktywnego udziału w życiu harcerskim. Program musi być pożyteczny i potrzebny każdemu, kto w nim uczestniczy, trzeba go wciąż aktualizować i tworzyć w perspektywie otaczającej nas rzeczywistości. Realizacja programu powinna być silnym, gorącym, intensywnym, pełnym napięcia, ale zawsze pozytywnym przeżyciem, na które czeka się z przyspieszonym biciem serca i które zawsze wzbudza chęć dalszego działania.

SYSTEM MAŁYCH GRUP

Zastęp to grupa przyjaciół, która pozwala na znalezienie swojego miejsca i sprawdzenie się w samodzielnym działaniu. Praca w małych grupach przynosi wymierne efekty wychowawcze, ponieważ łatwiej jest dotrzeć do każdego, dostrzec jego wartość, pomóc mu pokonać słabości, porozmawiać z nim, poznać go. W harcerstwie takie grupy stanowią szóstki, zastępy, patrole, zespoły zadaniowe. Na ich czele stoją zwykle rówieśnicy mający trochę większe doświadczenie czy też wyrobienie harcerskie, cieszący się zaufaniem. We współzawodnictwie konkurowanie ze sobą zespołów wzmaga emocje, zwiększa motywację do działania.

METODA HARCERSKA TO SPOSÓB DZIAŁANIA CHARAKTERYZUJĄCY SIĘ:

dobrowolnością

Harcerskie działanie opiera się na dobrej woli młodego człowieka. Każdy ma prawo do podejmowania decyzji związanych z własnym rozwojem i aktywnym uczestnictwem w życiu naszej organizacji. Dobrowolne dokonywanie wyborów sprawia, że jesteśmy bardziej dojrzałsi i umiemy więcej. Ważnym momentem wyrażenia własnej woli jest moment składania Obietnicy Zucha, Przysiężenia Harcerskiego i Zobowiązania Instruktorskiego.

pozytywnością

W harcerstwie podejmujemy zadania o wymiarze pozytywnym, które mają bezpośredni wpływ na kształtowanie postawy i charakteru młodego człowieka. W każdym rozbudzamy poczucie piękna i dobra, pomagamy rozwijać zdolności oraz pielęgnować wartości. Istotna jest wiara we własne siły i możliwości, która pozwala rozwijać się i piąć wzwyż.

pośredniością

Wychowanie w harcerstwie następuje nie wprost, ale przez podejmowanie działań, zdobywanie coraz wyższych stopni i nowych sprawności, uczestnictwo w atrakcyjnym programie. Celem jest podejmowanie przez każdego wysiłku a nie proponowanie gotowych rozwiązań. Postępując zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem, działając i współpracując z innymi uczymy się życia.

wzajemnością oddziaływań

W harcerstwie jedni uczą się od drugich przez wzorowe postępowanie, przykład osobisty i baczna obserwację innych. Istotną rolę odgrywa współzawodnictwo, którego celem jest zawsze wszechstronny rozwój. W grupie rówieśników każdy nie tylko może pokazać, co wie, co umie, czego może nauczyć innych, ale też może uczyć się od innych.

świadomością celów

Uświadomienie sobie potrzeby własnego rozwoju lub też wykonania jakiegoś zadania, ułatwia realizację zamierzenia. W naszej organizacji jesteśmy świadomi naszych potrzeb i naszych możliwości. Wiemy też, po co w harcerstwie jesteśmy, że staramy się o swój wszechstronny rozwój. Wszystko, co dzieje się w ZHP, ma swój cel.

indywidualnością

W harcerstwie najważniejszy jest człowiek i jego wszechstronny rozwój. Stwarzamy takie warunki, aby każdy indywidualnie niezależnie od wieku, płci, doświadczenia, zainteresowań mógł znaleźć swoje miejsce w ZHP. Dbamy o wszechstronny rozwój jednostki.

naturalnością

W harcerstwie wszystko jest zwyczajne i dostosowane do warunków, w których żyjemy. Wszystko ma „sвій czas”, dlatego zuchy bawią się, harcerze uczestniczą w grze, harcerze starsi poszukują, a wędrownicy podejmują służbę. Robimy tak po to, by każdy miał możliwość rozwoju zgodnie ze swoimi możliwościami i potrzebami. Przestrzeganie norm zawartych w Prawie i Przyrzeczeniu ma źródła w harcerskiej naturze.

Istnieje ścisłe powiązanie między wszystkimi cechami, a umiejętne wykorzystywanie ich wszystkich przynosi najlepsze rezultaty.

ROLA DRUŻYNOWEGO

Główny cel ZHP – wspieranie młodego człowieka w rozwoju i kształtowanie charakteru realizowany jest głównie w codziennej pracy każdej gromady i drużyny. **Najważniejszym harcerskim wychowawcą jest drużynowy**. Dla realizacji celu naszej organizacji buduje on w drużynie **program wychowawczy**, indywidualnie odpowiadający na potrzeby członków drużyny, ale oparty na takich samych dla całej organizacji podstawach wychowawczych. Przez **program** rozumiemy całokształt działań celowo podejmowanych przez instruktora i gromadę/drużynę oraz stawianie wyzwań dla wspierania rozwoju młodego człowieka, kształtowania jego charakteru. Składają się na niego zadania stopni, gwiazdek zuchowych i sprawności, zadania zespołowe, znaki służb, projekty, obóz, kolonia zuchowa itd. Program jest realizowany na szczeblu gromady i drużyny, a oparty na tych samych dla całej organizacji wartościach. Dla wspierania działań wychowawczych drużynowego harcerskie komendy w swoim programie pracy zawierają działania wzmacniające realizację programu gromad i drużyn.

Osobisty przykład, stosowanie metody harcerskiej, wierność harcerskim ideałom w codziennym życiu czyni drużynowego świadomym swej roli wychowawcą. Zadaniem poszczególnych szczebli organizacji i poszczególnych zespołów instruktorskich jest wspomaganie pracy drużynowego, umacnianie jego roli i pozycji w środowisku harcerskim i lokalnym. Jakość pracy drużynowego powinna być troską całej wspólnoty instruktorskiej

Dla skutecznej realizacji misji organizacji niezbędne są, łącznie:

- świadomy instruktor-wychowawca, którego postawa odzwierciedla nasze wartości
- umiejętnie stosowana harcerska metoda
- wartości opisane w Prawie Harcerskim

STRATEGIA ROZWOJU ZHP DO ROKU 2009 **Uchwalona na XXXIII Zjeździe ZHP**

WIZJA

Związku Harcerstwa Polskiego w roku 2010

Jest rok 2010. Jesteśmy wspólnotą. Wartości nam bliskie są widoczne w codziennym działaniu i traktowaniu drugiego człowieka.

Jesteśmy prężną, atrakcyjną i dostępną dla dzieci i młodzieży organizacją, która kształtuje charakter młodego człowieka. Jesteśmy organizacją o wysokiej jakości wszystkich działań, co w rezultacie przekłada się na rozwój liczebny. Nasz dorobek jest istotną częścią światowego skautingu.

Swoją siłę czerpiemy z pracy dobrze przygotowanej i wysoko zmotywowanej kadry, która swoją postawą potwierdza ideały zawarte w Prawie Harcerskim. Kadra utożsamia się z organizacją i świadomie dąży do osiągnięcia jej celów. Aby sprostać nowym wyzwaniom, kadra stale się rozwija i jest twórcza. Takim postawom sprzyja przejrzysta struktura organizacji z jasno określonymi zakresami praw i obowiązków dla każdej funkcji, zasadami jej obejmowania i przekazywania, realizująca na każdym szczeblu zasadę pomocniczości. W zarządzaniu stosujemy odpowiednie procedury i standardy gwarantujące wysoką jakość i sprawność funkcjonowania. Komendy zapewniają realizację zadań statutowych, nie wahając się wyciągać konsekwencji w przypadku naruszenia interesów organizacji.

Dla realizacji swoich celów mądrze wykorzystujemy swój majątek oraz różnicujemy źródła dochodów. Nie dopuszczamy do powstania niemożliwych do spłacenia zobowiązań. Uczciwość w stosowaniu prawa jest główną zasadą działalności finansowej. Dzięki stosowaniu takich zasad i osobistemu przykładowi ze strony całej kadry, członkowie ZHP wyrastają na wartościowych obywateli i jesteśmy postrzegani jako organizacja godna zaufania i pełniąca ważną rolę społeczną.

ZHP 2010 to organizacja:

WYCHOWAWCZA – czyli skupiona na realizacji misji ZHP,

Z KOMPETENTNĄ KADRĄ – przygotowaną i rozwijającą się przez pełnione funkcje,

DOBRZE ZARZĄDZANA – według prostych i przejrzystych procedur,

BEZPIECZNA FINANSOWO – bez długów, z możliwością realizacji zadań,

a w swoim działaniu kierująca się następującymi zasadami:

- uczciwością,
- pomocniczością,
- stawianiem na jakość,
- przejrzystością i jawnością działań,
- konsekwencją działań,
- wyrazistością.

Aby skutecznie wspierać ruch harcerski, jesteśmy organizacją stale uczącą się.

CELE W OBSZARACH STRATEGICZNYCH

(program, praca z kadra, zarządzanie, finanse, wizerunek, rozwój liczebny)

Obszar PROGRAM

Opis zmiany

Program służy wychowaniu. Wychowawczy charakter organizacji został wzmocniony. Członkowie organizacji podobnie rozumieją misję, najważniejsze wartości i metodę harcerską. Metoda harcerska jest skutecznie realizowana w drużynach. Drużynowy czuje się wspierany w pracy wychowawczej przez organizację. Specyficzny dla naszej organizacji harcerski model obozowania jest traktowany jako naturalne podsumowanie pracy i są stworzone ku temu warunki.

Obszar PROGRAM

cel 1: Wzmocnienie wychowawczego charakteru organizacji, tak aby:

- a) Podstawą w planowaniu i realizacji pracy wychowawczej przez drużynowych były „Podstawy wychowawcze ZHP”,
- b) Harcerskie komendy koncentrowały się na działalności wychowawczej,
- c) Instruktorzy na każdym poziomie organizacji znali swoje zadania dotyczące budowania i wspierania programu,
- d) Działania podejmowane przez wszystkie jednostki harcerskie (władze, zespoły instruktorskie i podstawowe jednostki organizacyjne) były spójne z wartościami i postawami opisanymi w „Podstawach wychowawczych ZHP”,
- e) Członkowie ZHP znali i akceptowali harcerski system wartości zawarty w Prawie i Przyrzeczeniu oraz w zgodzie z nim działali,
- f) Instruktorzy ZHP podejmowali dyskusję i zajmowali stanowiska wobec ważnych pod względem wychowawczym spraw, w tym na temat jakości i właściwego do wieku zuchów i harcerzy programu,
- g) ZHP dzielił się swoim dorobkiem wychowawczym z innymi organizacjami skautowymi i czerpał z ich dorobku,
- h) Rodzice postrzegali ZHP jako partnerów w wychowaniu i dlatego współpracowali z drużynowymi.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) wprowadzenie i upowszechnienie „Podstaw wychowawczych ZHP” przez Główną Kwaterę ZHP i harcerskie komendy wśród wszystkich członków organizacji,
- 2) przygotowanie przez komendy hufców drużynowych do pracy z „Podstawami wychowawczymi ZHP”,
- 3) prowadzenie przez komendy hufców poradnictwa w zakresie wychowawczym i programowym,
- 4) monitorowanie i wspieranie przez komendy hufców współpracy drużynowych z rodzicami,
- 5) upowszechnianie przez Główną Kwaterę ZHP informacji dla rodziców na temat wychowawczego charakteru harcerstwa,
- 6) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP materiałów wspierających drużynowego w planowaniu i realizacji programu wychowawczego, w tym opracowanie materiałów dotyczących ważnych tematów wychowawczych (praca z autorytetem, wzorcem osobowym, problemy o podłożu psychoseksualnym, stosowanie kar i nagród, zaburzenia emocjonalne itd.),
- 7) wprowadzenie przez odpowiednie władze procedur związanych z przestrzeganiem i konsekwencjami nieprzestrzegania Prawa Harcerskiego,

- 8) reagowanie przez harcerskie komendy w przypadku zaobserwowania postaw i działań niezgodnych z „Podstawami wychowawczymi ZHP”,
- 9) monitorowanie przez władze każdego szczebla działań swoich i jednostek podrzędnych pod kątem zgodności z „Podstawami wychowawczymi ZHP”,
- 10) umożliwienie kadrze instruktorskiej organizacji dyskusji dotyczącej spraw wychowawczych, w tym dotyczącej harcerskiego programu na forum – hufca w formie ogólnohufcowej konferencji, na forum chorągwi – w formie ogólnochorągwianej konferencji, na forum Związku – w formie Zjazdu Programowego ZHP,
- 11) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP materiałów poradnikowych i promocyjnych, wzmacniających świadomość przynależności do ruchu skautowego,
- 12) promowanie przez Główną Kwaterę ZHP dorobku wychowawczego wśród innych organizacji skautowych,
- 13) umożliwienie przez harcerskie komendy instruktorom uczestniczenia w skautowych spotkaniach, warsztatach i konferencjach na temat jakości programu harcerskiego,
- 14) zapewnienie przez komendy harcerskie przeżycia przygody skautowej gromadom i drużynom (projekty międzynarodowe, spotkania, wspólne obozy).

Obszar PROGRAM

cel 2: Podniesienie jakości i skuteczności pracy metodą harcerską w gromadach i drużynach, tak aby:

- a) program powstawał w drużynach i był wzmacniany przez harcerskie komendy,
- b) program odpowiadał na potrzeby, zainteresowania młodych dziewcząt i chłopców,
- c) instruktorzy mieli dostęp do atrakcyjnych i innowacyjnych form realizacji programu
- d) zuchy rozwijały się systematycznie przez zdobywanie gwiazdek oraz sprawności zuchowych,
- e) harcerki i harcerze rozwijali się systematycznie przez zdobywanie stopni harcerskich oraz z wykorzystaniem innych instrumentów metodycznych,
- f) drużynowi byli przygotowani do pracy z małą kadrą (pełniącą funkcje w drużynie, w szczególności zastępowymi) i pracowali systemem małych grup,
- g) drużynowi i harcerskie komendy traktowali obóz (kolonię zuchową) jako naturalną kontynuację śródrocznej pracy drużyny (gromady),
- h) w każdym roku rosła liczba organizowanych samodzielnych programowo obozów (kolonii zuchowych) w hufcach,
- i) obozy ZHP mogły być realizowane zgodnie z harcerskim modelem obozowania.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) prowadzenie poradnictwa metodycznego i form szkoleniowych przez wszystkie komendy,
- 2) wydawanie przez Główną Kwaterę ZHP materiałów metodycznych, w tym wspierających pracę systemem zastępowym,
- 3) wyraźne oddzielenie przez harcerskie komendy obozów harcerskich od działalności turystyczno-wypoczynkowej, która jest prowadzona w harcerskich bazach i ośrodkach (samodzielność programowa, możliwość pracy harcerską metodą, pionierka obozowa itd.),
- 4) opracowanie i wdrożenie przez Główną Kwaterę ZHP jednolitych dla organizatorów obozów minimów bytowych, sanitarnych, żywieniowych,
- 5) skuteczne działanie harcerskich władz w celu osiągnięcia takich państwowych rozwiązań prawnych, zarządzeń i przepisów, które pozwalają zachować i realizować wyjątkowy charakter harcerskiego obozowania oraz pracy małych grup (zastępów) podczas całego roku harcerskiego,

- 6) przygotowanie drużynowych do korzystania z innowacyjnych, atrakcyjnych form realizacji programu; szukanie, gromadzenie i upowszechnianie innowacyjnych, atrakcyjnych form realizacji programu przez harcerskie komendy.

Obszar PROGRAM

cel 3: Wsparcie drużynowego w pracy wychowawczej przez całą organizację, tak aby:

- a) struktura i działania organizacji pomagały drużynowemu w wypełnianiu misji ZHP,
- b) drużynowi mieli realną możliwość oddolnego przekazywania informacji o potrzebach wsparcia w realizacji swoich zadań,
- c) drużynowi współuczestniczyli w tworzeniu, realizowaniu i ocenianiu programu hufca,
- d) w komendach funkcjonowały zespoły odpowiedzialne za wspieranie drużynowego.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) zbudowanie i wdrożenie przez Główną Kwaterę ZHP i harcerskie komendy oddolnego systemu przekazywania informacji o potrzebach wsparcia drużynowych,
- 2) stałe angażowanie drużynowych przez komendy hufców w tworzenie, realizację i ocenę programu hufca (wzmacniającego pracę wychowawczą gromad i drużyn),
- 3) zbudowanie przez komendy hufców zespołów odpowiedzialnych za wspieranie drużynowych,
- 4) zbudowanie przez komendy chorągwi zespołów odpowiedzialnych za wspieranie drużynowych NS i drużynowych drużyn specjalnościowych,
- 5) zapewnienie przez harcerskie komendy drużynowym dostępu do materiałów, poradników, środków niezbędnych do pracy wychowawczej.

Obszar PRACA Z KADRĄ⁴

Opis zmiany

Kadra jest kompetentna i czuje się odpowiedzialna za organizację. Funkcjonują czytelne zasady, na podstawie których kadra podejmuje się pełnienia funkcji, umowy określające wzajemne zobowiązania (osoby wobec organizacji, organizacji wobec osoby), powiązanie rozwoju z systematycznie dokonywaną oceną pracy w ramach pełnionej funkcji (w konsekwencji: doszkalania, wspierania, zmiany funkcji). Rozwój indywidualny jest połączony z rzetelnym pełnieniem funkcji. Praca z kadrami ma charakter świadomych, długofalowych działań, uwzględniających pozyskiwanie, motywowanie, wspieranie, ocenianie, pracę z opiekunami prób, rozwój przez funkcje oraz zdobywanie stopni instruktorskich. System pracy z kadrami działa na każdym szczeblu organizacji.

Obszar PRACA Z KADRĄ

cel 1: Zwiększenie odpowiedzialności kadry za organizację, tak aby:

- a) zwiększyła się liczba wędrowników podejmujących się dalszej pracy w organizacji,
- b) kadra wychowawcza była przygotowana do pracy z „Podstawami wychowawczymi ZHP”,
a pozostała część kadry była przygotowana do wspierania ich realizacji,
- c) kadra organizacji była przygotowana do poszukiwania nowych rozwiązań, doskonalenia

⁴ Jako kadrami rozumiemy wszystkich pełniących funkcje w organizacji – od drużynowego wzwyż.

swoich działań i wdrażania zmian,

- d) kadra organizacji miała świadomość wagi wpływu jakości działań na rozwój liczebny,
- e) poprawiła się jakość wykonywanych zadań przez harcerskie komendy,
- f) rzetelna ocena była integralnym elementem doskonalenia działań ZHP,
- g) harcmistrzowie współtworzyli dorobek organizacji,
- h) zwiększyła się liczba instruktorów, którzy zdobyli kolejne stopnie instruktorskie,
- i) zwiększyła się frekwencja na zjazdach hufców i spotkaniach instruktorskich (takich jak konferencje, seminaria itd.),
- j) kadra miała dostęp do bieżących informacji o działaniach organizacji.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) podejmowanie przez komendy hufców i chorągwi działań obejmujących swym zasięgiem jak najwięcej wędrowników jako potencjalnej kadry organizacji,
- 2) przygotowanie kadry przez odpowiednie komendy do realizacji „Podstaw wychowawczych ZHP” (ze zwróceniem uwagi na problem kompetencji wychowawczych 16–18-letnich drużynowych),
- 3) przygotowanie kadry przez odpowiednie komendy do oceny realizacji zadań,
- 4) wprowadzenie przez harcerskie komendy przepisów, uregulowań i procedur wewnętrznych – pozwalających na uczenie się odpowiedzialności, a nie wyłączenie w wykonywaniu zadań (zwrócenie uwagi na ten problem przy wprowadzaniu regulacji i przepisów),
- 5) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP i komendy chorągwi materiałów dotyczących potrzeby zwiększania odpowiedzialności oraz podjęcie stosownych działań,
- 6) szkolenia kadry przez odpowiednie komendy z zakresu wprowadzania zmian,
- 7) wprowadzenie przez harcerskie komendy rozwiązań zapewniających kadrze dostęp do bieżących informacji o działaniach organizacji,
- 8) przygotowanie i wspieranie przez komendy chorągwi i Główną Kwaterę ZHP pracy z kadrą harcmistrzowską (motywowanie podharcistrzów, wysoka jakość prób harcmistrzowskich, prowadzenie pracy z harcmistrzami, budowanie wizerunku harcmistrza).

Obszar PRACA Z KADRĄ

cel 2: Przygotowanie kadry do wykonywania zadań, tak aby:

- a) kadra była zmotywowana do pracy w organizacji,
- b) kadra na funkcje była wybierana według kompetencji,
- c) rzetelna ocena była integralnym elementem doskonalenia działań ZHP,
- d) poprawiła się jakość wykonywanych zadań przez harcerskie komendy,
- e) kadra była przeszkolona do pełnienia funkcji,
- f) dorośli znali swoje miejsce i rolę w organizacji (wiedzieli, do jakiej kategorii członkowskiej należą, jakie są tego konsekwencje, jakie mają możliwości rozwoju).

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP opisu kompetencji niezbędnych do wykonywania poszczególnych funkcji w harcerskich komendach, wdrożenie w komendach systemu wybierania na funkcje według kompetencji (czyli w powiązaniu z opisami zadań i profilami poszukiwanych osób),
- 2) wdrożenie przez harcerskie komendy zasad opisujących mechanizmy wspierające zmienność na funkcjach (poradnictwo, opis funkcji),
- 3) opracowanie materiałów i prowadzenie przez harcerskie komendy poradnictwa,
- 4) zapewnienie przez harcerskie komendy oferty szkoleniowej odpowiadającej na potrzeby kadry obejmującej funkcje oraz dla kadry pełniącej funkcje,

- 5) opracowanie przez władze organizacji zasad rozwoju kadry dorosłej należącej do różnych kategorii członkowskich (np. instruktorów, starszyny).

Obszar PRACA Z KADRĄ

cel 3: Usprawnienie systemu pracy z kadrami, tak aby:

- a) kadra była wspierana podczas przygotowania do funkcji i pełnienia jej,
- b) w każdej komendzie była osoba odpowiedzialna za długofalową pracę z kadrami,
- c) funkcjonował mechanizm rozwoju kadry przez pełnienie funkcji wykorzystujący opisy funkcji: czytelne zasady, na podstawie których kadra podejmuje się pełnienia funkcji, umowy określające wzajemne zobowiązania (osoby wobec organizacji, organizacji wobec osoby), powiązanie rozwoju z systematycznie dokonywaną oceną pracy w ramach pełnionej funkcji (w konsekwencji: doszkalania, wspierania, zmiany funkcji) (źródło AIS – *Adults In Scouting*),
- d) dorosły, który chce stać się członkiem organizacji lub powrócić do niej, wiedział, jak to zrobić,
- e) harcerskie komendy przyjęły i wdrożyły programy pracy z kadrami będące sposobem realizacji długofalowej polityki kadrowej (pozyskiwania, motywowania, rozwoju przez funkcje, oceniania, rozwoju w ramach stopni instruktorskich, pracy z opiekunami prób), a czynną rolę w ich realizacji pełniły zespoły kształcenia i komisje stopni instruktorskich,
- f) w komendach działały, zgodnie z zasadami, zespoły kadry kształcącej, zapewniające kadrze przeszkolenie do pełnionej funkcji oraz doskonalenie umiejętności,
- g) kształcenie w harcerskich komendach było prowadzone zgodnie ze standardami kursów,
- h) działał wiarygodny system ewidencjonowania kadry w organizacji, a każda komenda wykorzystywała go w planowaniu i ocenianiu swoich działań.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) wdrożenie przez harcerskie komendy opisów funkcji (AIS),
- 2) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP zasad przygotowywania kontraktów – opisów funkcji,
- 3) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP zasad planowania długofalowej polityki kadrowej (pozyskiwania, motywowania, rozwoju przez funkcje, oceniania, rozwoju w ramach stopni instruktorskich, pracy z opiekunami prób), przygotowanie wybranych osób i komend do jej realizacji,
- 4) przyjęcie przez komendy długofalowych programów pracy z kadrami,
- 5) doskonalenie i uzupełnianie przez Główną Kwaterę ZHP standardów szkoleń,
- 6) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP zasad oceny działalności zespołów kształcenia, w tym realizacji standardów, wdrożenie zasad przez harcerskie komendy,
- 7) opracowanie przez władze organizacji procedur dla dorosłych wstępujących do organizacji, wdrożenie ich przez harcerskie komendy,
- 8) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP jasnych procedur związanych z uznawalnością i koniecznością przeszkolenia (kadry, która obejmuje nowe funkcje oraz kadry kontynuującej pełnienie funkcji), oceną jakości kształcenia oraz wyciągania konsekwencji w przypadku niezgodności ze standardami, wdrożenie procedur przez harcerskie komendy,
- 9) opracowanie materiałów i prowadzenie przez harcerskie komendy poradnictwa,
- 10) doskonalenie istniejącego lub opracowanie nowego systemu ewidencjonowania kadry w organizacji – przez Główną Kwaterę ZHP.

Obszar ZARZĄDZANIE

Opis zmiany

Organizacja w większym stopniu koncentruje się na wspieraniu ruchu harcerskiego – z tego wynika konieczność oddzielenia prowadzonej działalności gospodarczej/zarobkowej od wychowawczej⁵. Zarządzanie jest efektywne dzięki kompetentnej kadrze, jasnym procedurom oraz egzekwowaniu wykonywania zadań. Kadra ma świadomość, że struktury wyższego szczebla wspierają struktury niższego szczebla zgodnie z zasadą pomocniczości. Kluczowe decyzje podejmowane są przez ciała społeczne. Zwiększenie udziału młodych ludzi w zarządzaniu zapewnia organizacji dynamiczny rozwój.

ZARZĄDZANIE

cel 1: Zwiększenie efektywności zarządzania, tak aby komendy funkcjonowały na podstawie przejrzystych, ogólnozwiązkowych standardów i procedur.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP i wdrożenie przez harcerskie komendy ogólnozwiązkowych standardów i procedur, w szczególności dotyczących wykonywania zadań, przekazywania informacji, wspierania i corocznej oceny pracy komend, pracy z kadrami, oddzielenia działalności gospodarczej/zarobkowej od wychowawczej,
- 2) opracowanie przez Główną Kwaterę/Centralną Komisję Rewizyjną ZHP materiałów, dotyczących mechanizmów corocznej sprawozdawczości harcerskich komend i komisji rewizyjnych wszystkich szczebli ze swojej działalności (na zbiórki lub zjazdy) i wdrożenie go przez harcerskie komendy,
- 3) wprowadzenie przez Centralną Komisję Rewizyjną w porozumieniu z Główną Kwaterą ZHP

5

Oddzielenie działalności zarobkowej/gospodarczej od wychowawczej organizacji

Wydzielenie – tylko dla tzw. wydzielonej działalności gospodarczej – czyli tej, która ma swoje odzwierciedlenie w księgach rachunkowych bądź nawet w powołaniu jednostek samobilansujących.

Oddzielenie – rozumiane jako oddzielenie działalności zarobkowo/gospodarczej od wychowawczej. Owo oddzielenie działalności dotyczy obecnej działalności harcerskich komend, a nie działalności drużyn. Dotyczy oddzielenia zadań, kompetencji, odpowiedzialności nadanych Statutem – a nie jedynie podzielenie się zadaniami między ludźmi. Strategia definiuje ten aspekt w kategoriach wyodrębnienia działalności zarobkowej/gospodarczej do odrębnego pionu/struktury..

Konieczność oddzielenia działalności zarobkowej/gospodarczej wynika z:

- misji organizacji – skupiania się i koncentrowania na celach wychowawczych oraz z analizy SWOT:
- umożliwienie młodym ludziom „wchodzenia” do harcerskich komend – obecne zadania, zbyt duża odpowiedzialność (od kwestii wychowawczych po majątkowe) ciążąca na harcerskich komendach, powoduje, że młodzi ludzie nie podejmują się funkcjonowania w ramach harcerskich komend; potwierdziły to przeprowadzone analizy, wyniki spisów harcerskich,
- budowanie czytelnego wizerunku organizacji – pokazujemy jakie sprawy są dla nas najważniejsze, którym poświęcamy najwięcej uwagi i troski,
- przejrzystość finansów – zasad, procedur i mechanizmów,
- zwiększenie profesjonalizmu kadry finansowej,
- podkreślenie naszego „wolontariackiego” charakteru.

- i wdrożenie przez harcerskie komendy mechanizmu uruchamiającego realny nadzór komisji rewizyjnych wszystkich szczebli,
- 4) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP opisu kompetencji niezbędnych do wykonywania poszczególnych funkcji w harcerskich komendach, wdrożenie w komendach systemu wybierania na funkcje według kompetencji (czyli w powiązaniu z opisami zadań i profilami poszukiwanych osób).

ZARZĄDZANIE

cel 2: Zwiększenie uspołecznienia podejmowania kluczowych decyzji, tak aby:

- a) władze sprawujące nadzór na odpowiednim poziomie nad komendami składały się tylko ze społecznych instruktorów.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP i komendy chorągwi materiałów dotyczących potrzeby uspołeczniania, oraz podjęcie stosownych działań,
- 2) opracowanie i wprowadzenie przez Główną Kwaterę ZHP regulacji dotyczących uprawnień dla instruktorów zatrudnionych w ZHP.

ZARZĄDZANIE

cel 3: Zwiększenie odpowiedzialności młodych ludzi za zarządzanie organizacją, tak aby:

- a) obniżyła się średnia wieku harcerskich komend,
- b) młodzi ludzie podejmowali się funkcji komendantów hufców.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) inicjowanie przez harcerskie komendy działań pozwalających młodym ludziom na angażowanie się w proces zarządzania,
- 2) stworzenie przez Główną Kwaterę ZHP programu wsparcia dla młodych komendantów hufców,
- 3) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP i komendy chorągwi materiałów dotyczących potrzeby zwiększania odpowiedzialności młodych ludzi za zarządzanie organizacją oraz podjęcie stosownych działań w hufcach i chorągwiach,
- 4) zbieranie informacji na temat udziału młodych ludzi w zarządzaniu organizacją i doświadczeń innych organizacji młodzieżowych w Polsce oraz organizacji skautowych, a następnie upowszechnianie tych informacji przez Główną Kwaterę ZHP,
- 5) dzielenie się doświadczeniami między harcerskimi komendami na temat pozyskiwania i przygotowywania młodych ludzi do zarządzania organizacją.

ZARZĄDZANIE

cel 4: Oddzielenie działalności gospodarczej/zarobkowej od wychowawczej.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie przez władze organizacji i wdrożenie przez harcerskie komendy procedur związanych z oddzieleniem działalności zarobkowej/gospodarczej od wychowawczej oraz podjęcie stosownych działań w hufcach i chorągwiach.

Obszar FINANSE

Opis zmiany

ZHP nie ma długów. Działalność statutowa ma stałe źródła finansowania i są pozyskiwane środki na atrakcyjny program. Finanse są pod stałą, profesjonalną kontrolą. Informacja o finansach jest dostępna i zrozumiała dla instruktorów.

FINANSE

cel 1: Zlikwidowanie przeterminowanych zobowiązań finansowych i wdrożenie mechanizmów nie dopuszczających do generowania nowych długów.

FINANSE

cel 2: Opracowanie i wdrożenie zasad oraz programów finansowania podstawowych zadań statutowych harcerek komend, tak aby:

- a) wszystkie podejmowane działania w harcerek komendach miały swoje źródło finansowania,
- b) składka członkowska była jednym ze stałych czynników finansowania podstawowych jednostek organizacyjnych oraz przynależności do światowych organizacji skautowych,
- c) określone były jasne zasady rozliczeń pomiędzy szczeblami struktury,
- d) w komendach na podstawie ogólnozwiązkowych procedur wyciągano konsekwencje w przypadku nieuczciwości, niegospodarności i naruszeń finansowych,
- e) zapewnione było stałe finansowanie podstawowej działalności statutowej (ciał statutowych) niezależne od uwarunkowań politycznych,
- f) członkowie mieli dostęp do informacji finansowych swoich jednostek,
- g) źródła pozyskiwania środków były zróżnicowane,
- h) poszukiwano nowych źródeł i pozyskiwano środki na podnoszenie atrakcyjności programu, m.in. w ramach 1%.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) dobór do funkcji i przygotowanie przez harcerek komendy profesjonalnej kadry finansowej,
- 2) wprowadzenie przez odpowiednie władze zasad rozliczeń pomiędzy szczeblami struktury, np. opłata rejestrowa,
- 3) wprowadzenie przez władze organizacji procedur wyciągania konsekwencji w przypadku nieuczciwości, niegospodarności i naruszeń finansowych,
- 4) stworzenie przez władze organizacji systemu zarządzania informacją finansową dla potrzeb komend – do poziomu hufca,
- 5) przyjęcie przez harcerek komendy programów finansowania podstawowych działań statutowych, w tym dywersyfikacja źródeł pozyskiwania środków,
- 6) opracowanie przez odpowiednie władze i wdrożenie przez harcerek komendy mechanizmów niedopuszczających do generowania nowych długów.

FINANSE

cel 3: Uregulowanie spraw związanych z gospodarowaniem majątkiem będącym w dyspozycji ZHP, tak aby:

- a) w ZHP działalność zarobkowa była wydzielona z działalności statutowej i określona przejrzystymi zasadami,
- b) ZHP, wskutek przeprowadzonych działań (analiz i wniosków), dysponował efektywnie zarządzanym majątkiem służącym działalności statutowej oraz majątkiem generującym zyski na rzecz działalności statutowej.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) oddzielenie przez harcerskie komendy majątku na służący działalności statutowej oraz na przynoszący dochody na rzecz ZHP,
- 2) oddzielenie przez władze organizacji i wdrożenie przez harcerskie komendy działalności zarobkowej od działalności statutowej (wyodrębnienie kosztów, określenie zasad prowadzenia działalności zarobkowej/gospodarczej i powiązania ich z działalnością statutową, oddzielenie funkcji instruktorskich od prowadzenia działalności zarobkowej/gospodarczej, przygotowanie i stawianie wymagań kadrcze, prowadzącej taką działalność, konsekwencje, ocena efektywności).

Obszar **WIZERUNEK**

Opis zmiany

Wyrazisty wizerunek ZHP jest budowany – w sposób planowy – wewnątrz i na zewnątrz organizacji. Pozycja ZHP w społeczeństwie, wśród partnerów w kraju oraz w skautingu jest wzmocniona.

WIZERUNEK

cel 1: Zbudowanie pozytywnego i wyrazistego wizerunku ZHP, tak aby:

- a) członkowie ZHP utożsamiali się z misją i wizją organizacji,
- b) Polacy postrzegali ZHP jako organizację wychowawczą, kształtującą charaktery w duchu wartości Prawa Harcerskiego, przygotowującą do dorosłego życia,
- c) młodzi ludzie postrzegali ZHP jako organizację atrakcyjną i odpowiadającą na ich potrzeby,
- d) instruktorzy ZHP byli postrzegani jako wolontariusze,
- e) członkowie organizacji wiedzieli, jakie postawy i umiejętności zostały nabyte w harcerstwie i potrafili z tego korzystać.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP i wdrożenie przez harcerskie komendy systemu oceny jakości działań na wszystkich poziomach organizacji,
- 2) opracowanie i wdrożenie przez komendy hufców systemu oceny jakości działań jednostek podstawowych.

WIZERUNEK

cel 2: Wzmocnienie pozycji ZHP w społeczeństwie, wśród partnerów w kraju oraz w skautingu, tak aby:

- a) rodzice angażowali się w działalność jednostek harcerskich,
- b) władze organizacji skautowych pozytywnie oceniały zaangażowanie i dorobek ZHP,
- c) przepisy państwowe ułatwiały, a nie utrudniały, działalność organizacji,
- d) samorządy, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe postrzegały ZHP jako poważnego partnera w zakresie wychowania,
- e) sektor prywatny postrzegał ZHP jako atrakcyjnego partnera.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie systemu upoważnień przez Główną Kwaterę ZHP do reprezentacji organizacji we współpracy partnerskiej i działaniach promocyjnych (kto, na jakim poziomie, w jakich sprawach, na jakich zasadach może reprezentować organizację w działaniach z konkretnym partnerem),
- 2) podejmowanie przez harcerskie komendy współpracy z samorządami, instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji wybranych celów,

- 3) uwzględnienie przez Główną Kwaterę ZHP w arkuszu analizy hufca systemu współpracy drużyn z rodzicami,
- 4) stały lobbing władz naczelnych ZHP na rzecz dostosowywania przepisów prawa państwowego do potrzeb działania organizacji,
- 5) stały lobbing harcerek komend na rzecz lokalnych rozwiązań, korzystnych dla środowisk harcerek,
- 6) opracowanie i upowszechnianie przez harcerek komendy sposobów tworzenia i pracy z RPH na każdym szczeblu struktury,
- 7) tłumaczenie i udostępnianie przez Główną Kwaterę ZHP rozwiązań wewnątrzorganizacyjnych innym organizacjom skautowym,
- 8) stwarzanie warunków przez harcerek komendy do aktywnego uczestnictwa członków ZHP w wymianie doświadczeń z organizacjami skautowymi.

WIZERUNEK

cel 3: Spójne promowanie działań ZHP.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP i wdrożenie przez harcerek komendy programu promocji ZHP, zawierającego narzędzia upowszechniania misji, wizji i „Podstaw wychowawczych ZHP”, system identyfikacji wizualnej ZHP (w tym umundurowanie), materiały poradnicze w zakresie promowania wychowawczego charakteru organizacji, promowania postaw i umiejętności kształtowanych w harcerstwie, procedury zarządzania informacją, zasady budowania informacji przeznaczonej dla konkretnych odbiorców dziecka – rodziców – szkół – instytucji, kształcenie instruktorów odpowiedzialnych za promocję.

Obszar ROZWÓJ LICZEBNY

Opis zmiany

Świadomość instruktorów w zakresie funkcjonowania ciągu wychowawczego została zwiększona. Instruktorzy są świadomi wpływu jakości działań na wzrost liczebny organizacji.

ROZWÓJ LICZEBNY

cel 1: Wzmocnienie funkcjonowania ciągu wychowawczego, tak aby:

- a) zwiększyła się liczba drużyn w obrębie jednej grupy metodycznej,
- b) zwiększyła się liczba szczebli w organizacji,
- c) zwiększyła się liczba szczebli, w których działają wszystkie grupy metodyczne,
- d) w hufcach skutecznie funkcjonował system przechodzenia członków do kolejnych grup metodycznych,
- e) zwiększyła się średnia liczba członków w gromadach i drużynach,
- f) zwiększyła się świadomość kadry w zakresie wagi i możliwych do podejmowania działań związanych z ciągiem wychowawczym.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) gromadzenie i upowszechnianie przez harcerek komendy dorobku dotyczącego rozwiązań w zakresie rozwoju liczebnego,
- 2) opracowanie i upowszechnianie przez harcerek komendy rozwiązań w zakresie przekazywania członków do wyższych grup metodycznych,

- 3) monitorowanie w harcerskich komendach funkcjonowania ciągu wychowawczego,
- 4) uzupełnienie przez Główną Kwaterę ZHP problematyki rozwoju liczebnego w standardach szkoleń,
- 5) prowadzenie przez Główną Kwaterę ZHP i harcerskie komendy badań i analiz, mających na celu stały monitoring i ustalenie przyczyn spadku oraz możliwości pozytywnego wpływania na wzrost liczebny.

ROZWÓJ LICZEBNY

cel 2: Ułatwienie dostępu do ZHP, tak aby:

- a) harcerskie komendy zapewniały dzieciom, młodzieży i rodzicom dostęp do informacji na temat harcerstwa działającego na danym terenie,
- b) kadra instruktorska nawiązywała kontakty i współpracowała z innymi środowiskami instruktorskimi.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie i wdrożenie – w ramach programu promocji ZHP – systemu informacji o harcerstwie, tj. ulotki, broszury, plakaty, Internet, infolinia,
- 2) stwarzanie przez harcerskie komendy warunków do nawiązywania kontaktów oraz współpracy pomiędzy różnymi środowiskami harcerskimi.

ROZWÓJ LICZEBNY

cel 3: Wprowadzenie kryterium rozwoju liczebnego jako elementu oceny pracy harcerskich komend, tak aby:

- a) wprowadzona została problematyka rozwoju liczebnego do programów rozwoju, przyjętych przez harcerskie komendy,
- b) funkcjonowały procedury oceny, a skuteczne rozwiązania w obrębie rozwoju liczebnego były promowane na forum organizacji.

Najważniejsze działania organizacji:

- 1) opracowanie przez Główną Kwaterę ZHP materiałów poradnikowych, pokazujących najważniejsze płaszczyzny w zakresie rozwoju liczebnego z uwzględnieniem sposobu zapisania wyznaczników,
- 2) nagradzanie przez harcerskie komendy pozytywnych efektów rozwoju liczebnego, wyciąganie konsekwencji w przypadku znacznego spadku liczebnego,
- 3) opracowanie „map” terenów działania środowisk harcerskich,
- 4) opracowanie i wdrażanie przez harcerskie komendy regionalnych planów rozwoju liczebnego, dostosowanych do specyfiki środowisk (uwzględniających m.in. rozwiązania w zakresie przekazywania członków do wyższych grup, zwiększenia liczby drużyn w obrębie jednej grupy metodycznej, zwiększenia liczby szczepów, w tym takich, w których działają wszystkie grupy metodyczne, podniesienia średniej liczby członków w gromadach i drużynach, plany tworzenia harcerskich środowisk na terenach nieobjętych dotychczas naszym oddziaływaniem wychowawczym, w tym przygotowania kadry, stwarzania warunków do działalności drużyn przy innych ośrodkach niż szkoły),
- 5) gromadzenie i upowszechnianie dorobku dotyczącego rozwiązań w zakresie rozwoju liczebnym.

Uchwała XXXIII Zjazdu ZHP w sprawie 100-lecia skautingu i 100-lecia harcerstwa

Zbliżają się dwie wielkie, bardzo ważne rocznice.

- w sierpniu 2007 r. minie 100 lat od zorganizowania przez Baden Powella na wyspie Brownsea pierwszego skautowego obozu – rozpoczęcia wielkiej trwającej na całym świecie do dziś gry, w której „... starsi bracia i siostry tworzą zdrowe warunki rozwoju duchowego i fizycznego, zdobywania cnót obywatelskich i osiągnięcia sukcesu w wędrówce ku szczęściu...” /BP/
- rok 2010 to stulecie zorganizowania na ziemiach polskich pierwszych drużyn skautowych – powstania harcerstwa zrodzonego pod zaborami z ideałów i metodyki skautowej wzbogaconej dorobkiem wcześniej działających organizacji młodzieżowych, dążących przez odnowę moralną i duchową, tężyzną fizyczną i wyszkolenie żołnierskie do wywalczenia Niepodległej Polski.

Obchody tych obydwu integralnie związanych ze sobą rocznic nie mają być wyłącznie jubileuszem. Muszą mieć wymiar dziejowy, zarówno w kategoriach historycznych, jak i ideowych i wychowawczych. Zarówno harcerstwo jak i światowy skauting są nie tylko historią, ale są i będą żywymi, aktywnymi ruchami społecznymi obecnymi i liczącymi się we współczesnym świecie, szczytującymi się najdłuższym rodowodem i największym dorobkiem wśród stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych o charakterze wychowawczym.

Od początku byliśmy wśród współtworzących międzynarodowy i światowy skauting. Do rangi symbolu urosła obecność polskiego sztandaru na II Wszechbrytyjskim Zlocie Skautów w Birmingham w 1913 r. Wystąpiła z nim polska drużyna, której członkowie pochodzili z trzech zaborów. Związek Harcerstwa Polskiego w 1922 roku był jednym z sygnatariuszy decyzji o powołaniu WOSM, a w 1928 WAGGGS – organizacji, które stanowiły podwaliny światowej wspólnoty skautowej.

Dalsze lata to nasze uczestnictwo w umacnianiu i upowszechnianiu w świecie uniwersalnej idei i metody skautowej, to wspólne inicjatywy programowe, udział w światowych i regionalnych zlotach i jamboree. To twórczy wkład naszych wybitnych instruktoerek i instruktorów w międzynarodowych konferencjach i seminariach organizacji męskiej i żeńskiej. To wreszcie niekwestionowany powrót do światowej rodziny skautowej w połowie lat dziewięćdziesiątych.

O wschodzie słońca w dniu 1 sierpnia 2007 r. wspólnie ze skautami całego świata będziemy odnawiali swoje skautowe przyrzeczenie, podkreślając wagę i znaczenie ideałów służby i braterstwa w sprostaniu wyzwaniom jakie stawia przed młodymi świat początku XXI wieku.

100-lecie skautingu będziemy obchodzić jak najaktywniej, włączając się w realizację propozycji programowej „JEDEN ŚWIAT – JEDNO PRYZRZECZENIE”, która ma na celu:

- przygotowanie nas wszystkich do odnowienia przyrzeczenia przez przybliżenie nieprzemijającej wartości skautowych ideałów służby i braterstwa,
- wzmocnienie poczucia przynależności do wielkiej rodziny skautowej,
- kształtowanie odpowiedzialności za wspólny świat i podejmowanie wspólnych działań, aby zostawić go lepszym od tego, który zastaliśmy,
- podjęcie instruktorskiej dyskusji na temat Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego i naszych postaw wobec wyzwań XXI wieku.

Kulminacyjnym momentem w obchodach 100-lecia skautingu będzie odnowienie wraz ze skautami całego świata 1 sierpnia 2007 roku swojego przyrzeczenia przez wszystkich członków naszego Związku. Podsumowaniem obchodów będzie Zlot Związku Harcerstwa Polskiego „Jeden Świat – Jedno Przyrzeczenie” w Kielcach w 2007 roku oraz udział polskiej delegacji w 21 Światowym Jamboree Skautowym w Wielkiej Brytanii.

Zjazd zaleca wszystkim jednostkom organizacyjnym i środowiskom harcerskim aktywny udział w obchodach 100-lecia skautingu.

Uczestnictwo w realizacji programu obchodów 100-lecia światowego skautingu należy traktować jako ważny etap przygotowań do rodzimego jubileuszu – 100-lecia harcerstwa, jako początku wielokierunkowych działań programowych, wychowawczych, historycznej refleksji nad stuletnim dorobkiem wielu harcerskich pokoleń i wyzwaniem przyszłości.

Od początku istnienia harcerstwo zaznaczało swój wyrazisty wizerunek ideowy i programowy budowany na bogatych tradycjach niepodległościowych oraz potrafiło w sposób właściwy i odpowiedzialny określać pola służby i swoje miejsce w polskiej rzeczywistości. Dzięki wierności harcerskim ideałom przez cały dwudziesty wiek pełen meandrów historii i niełatwy dla naszej Ojczyzny, potrafiliśmy nie tylko odnajdywać się w najtrudniejszych sytuacjach, ale także być przydatnymi Polsce i społeczeństwu. Spełnialiśmy aspiracje i dążenia młodzieży, wychowywaliśmy uczciwych ludzi i świadomych obywateli.

Sięganie do naszej bogatej 100-letniej historii, przypominanie osiągnięć i sukcesów, ale także błędów i słabości, powinno być źródłem inspiracji programowej, budowania więzi międzypokoleniowych, wzbogacania tradycji, a przede wszystkim punktem wyjścia do budowy strategii działań odpowiadających na dzisiejsze potrzeby i oczekiwania młodych ludzi.

Zjazd ZHP akcentuje potrzebę pilnego sformułowania przez władze naczelne ZHP programu obchodów 100-lecia harcerstwa, który uwzględnia:

- podjęcie działań w celu organizacji Jubileuszowego Zlotu 100-lecia Harcerstwa Polskiego w 2010 roku w Krakowie,
- wykorzystanie najcenniejszego dorobku i tradycji harcerstwa jako inspiracji do podejmowanych inicjatyw programowych,
- przywracanie na bazie historii, w nowym współczesnym ujęciu, rangi autorytetom – wzorcom patriotycznych i obywatelskich postaw,
- kształtowanie postaw obywatelskich harcerek i harcerzy w kontekście budowy społeczeństwa obywatelskiego i procesów integracyjnych zachodzących w Europie, wobec których nie możemy pozostać obojętni,
- wzbogacanie dorobku naukowego syntetyzującego dzieje harcerstwa,
- łączenie poszukiwań w sferze doskonalenia programu i metodyki z troską o zachowanie i wykorzystanie historycznych zasobów dokumentujących nasze stuletnie dzieje, wzbogacanie muzealnych i archiwalnych zasobów harcerstwa,
- ogłoszenie roku 2008 Rokiem Małkowskich,
- podjęcie działań w celu wzniesienia pomnika Olgi i Andrzeja Małkowskich jako czynu całego Związku, a także zwrócenie się do władz innych polskich organizacji z harcerskim rodowodem w kraju i za granicą oraz do środowisk sprzyjających harcerstwu z zaproszeniem do współpracy w realizacji tego przedsięwzięcia,
- podjęcie wspólnego wysiłku całego Związku dla zgromadzenia środków finansowych do budowy sal wystawienniczych Muzeum Harcerstwa, umożliwiających stałą ekspozycję zbiorów obrazujących historię harcerstwa,
- upowszechnienie w Związku komentarzy do Prawa Harcerskiego, napisanych przez wybitne autorytety harcerskie w ciągu 100 lat dziejów ruchu harcerskiego.